

Ondersteuningsdocument SWS De Floreant

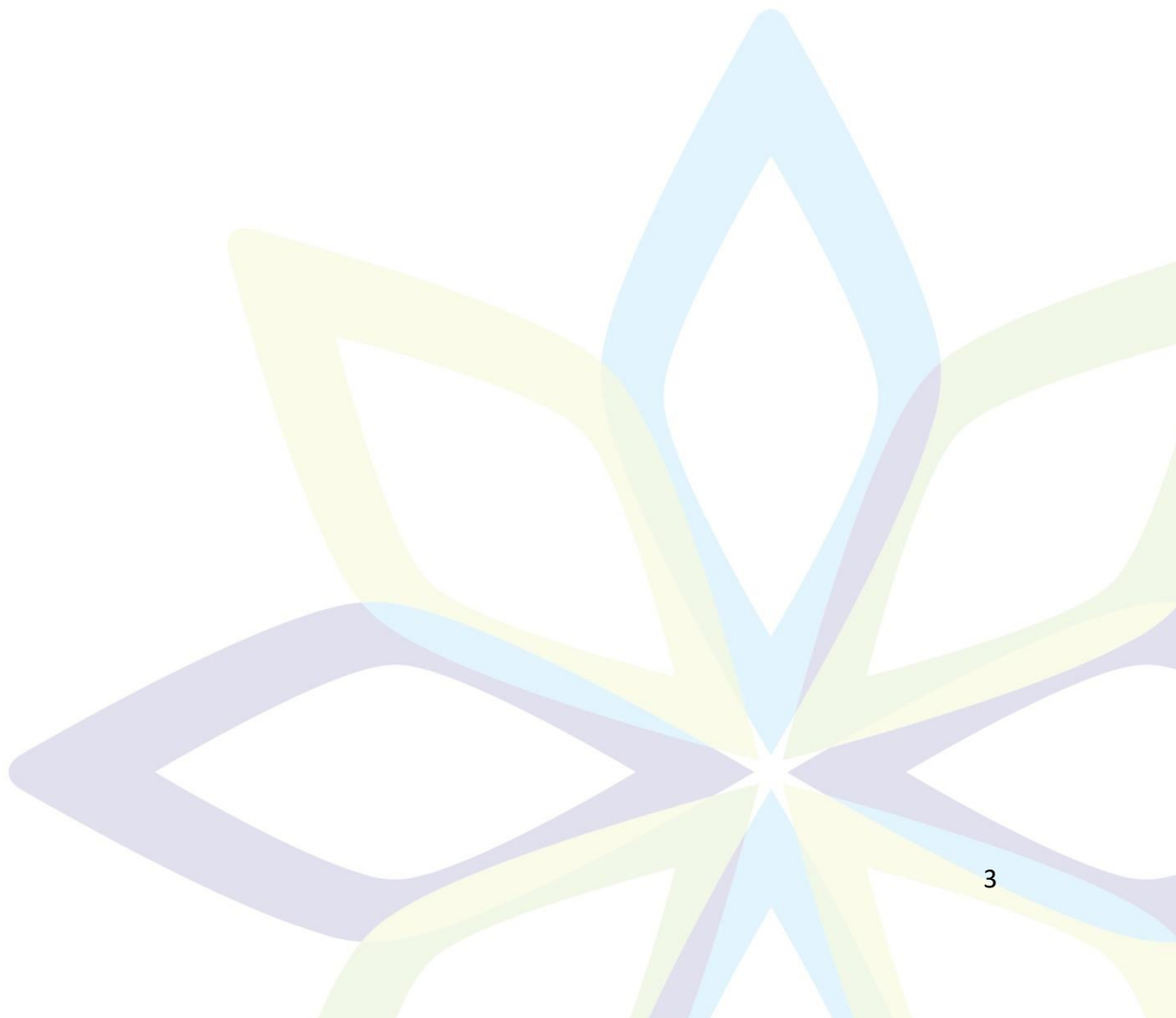
Inhoudsopgave

Deel 1	Ondersteuningsvisie	blz. 4
Deel 2	Leerlingadministratie- en leerlingvolgsysteem	
2.1.	Leerlingadministratiesysteem ParnasSys	blz. 5
2.2.	Leerlingvolgsysteem IEP	blz. 6
Deel 3	Ondersteuningsstructuur	
3.1.	Opbrengstgericht passend onderwijs	blz. 7
	3.1.1. Onderwijsplannen	
	3.1.2. Schooloverzicht	
	3.1.3. Groepsoverzicht	
	3.1.4. Leerlingkaarten	
	3.1.5. Kort cyclisch werken	
3.2.	School-, groeps- en leerlingbespreking	blz. 10
	3.2.1. Schoolbespreking	
	3.2.2. Groepsbespreking	
	3.2.3. Leerlingbespreking met intern begeleider	
	3.2.4. Leerlingbespreking met orthopedagoog	
Deel 4	Ondersteuningsniveaus en ondersteuningstrappen	
4.1.	De ondersteuningsniveaus	blz. 13
	4.1.1. Niveau 0	
	4.1.2. Niveau 1a	
	4.1.3. Niveau 1b	
	4.1.4. Niveau 2a	
	4.1.5. Niveau 2b	
4.2.	De ondersteuningstrappen	blz. 16
	4.2.1. Ondersteuningstrap 1	
	4.2.2. Ondersteuningstrap 2	
	4.2.3. Ondersteuningstrap 3	
	4.2.4. Ondersteuningstrap 4	
	4.2.5. Ondersteuningstrap 5	
	4.2.6. Ondersteuningstrap 6	
4.3.	Orthotheek	blz. 17
Deel 5	Ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften	
5.1.	Ontwikkelingsperspectief (OPP)	blz. 18
5.2.	Verlengde leertijd / doublure	blz. 20
	5.2.1. Verlengde leertijd groep 1 en 2	
	5.2.2. Doublure groep 3 - 8	
5.3.	Dyslexie	blz. 22

5.4.	Ernstige rekenproblemen	blz. 23
5.5.	Gedragsproblematiek	blz. 24
5.6.	Hoogbegaafdheid	blz. 25
5.7.	Auditieve- communicatieve beperkingen	blz. 26
5.8.	Visuele beperkingen	blz. 26
5.9.	Lichamelijke en/of motorische beperkingen	blz. 27
5.10.	ZML-leerlingen	blz. 28
5.11.	(Langdurige) zieke leerlingen	blz. 29
5.12.	Nieuwkomers en NT2 leerlingen	blz. 31

Deel 6 Samenwerking met externe partners

6.1	Medewerkers Expertisenetwerk	blz. 32
6.2.	Centrum Jeugd en Gezin	blz. 33
6.3.	Jeugdhulp op School	blz. 33
6.4.	Samenwerking t.b.v. toeleiding driejarigen	blz. 34
6.5.	Samenwerking t.b.v. overdracht naar het VO	blz. 36
6.6.	Schakelvoorziening	blz. 37

Deel 1

Ondersteuningsvisie

1.1 Ondersteuningsvisie

Samenwerkingsschool De Floreant is op 1 augustus 2018 gestart. De school heeft zijn wortels in het dorp en het dorp in de school. De oorsprong ligt in twee scholen met drie denominaties: protestant christelijke basisschool De Rank en samenwerkingsschool De Klipper (katholiek en openbaar). Beide scholen zijn nu samen, als een weerspiegeling van het dorp. Kinderen worden niet voorbereid op de samenleving: ze staan er middenin.

SWS De Floreant is een echte dorpschool: een ontmoetingsplek voor leerlingen, ouders, teamleden en dorpsgenoten. Het gevoel van **verbondenheid** is groot. Er wordt gestreefd om ieder kind uit het een dorp een plek te geven op de school en hen een veilig klimaat te bieden. Er is ruimte voor ieders **eigenheid** en persoonlijke levensovertuiging. De ontwikkeling van het kind wordt in alle facetten centraal gesteld. We vinden het aanleren van kennis en vaardigheden belangrijk en besteden ook veel aandacht aan persoonlijke en maatschappelijke vorming.

De naam SWS De Floreant is gekozen om zijn betekenis en zijn relatie met de omgeving. Floreant betekent: dat zij moge bloeien en geeft weer dat we alle leerlingen en het team een optimale kans geven om zich te ontwikkelen. In dit document staat ontwikkeling en de juiste ondersteuning als bijdrage in die ontwikkeling centraal.

Op SWS De Floreant vindt de ondersteuning van leerlingen zo veel mogelijk binnen de eigen klas plaats. Door de inzet van een instructietafel, stoplicht en zelfstandigwerkblokje wordt er een beroep gedaan op de zelfstandigheid van de leerlingen. De leerkracht krijgt hierdoor de mogelijkheid om de leerlingen die hulp nodig hebben extra te ondersteunen.

Voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeftes kan er voor gekozen worden om hen op bepaalde momenten buiten de klas de ondersteunen. Deze ondersteuning wordt gedaan door onderwijsassistenten, stagiaires, ambulante leerkrachten en soms ook externen. Er wordt gestreefd om de leerlingen zoveel mogelijk op de eigen school, binnen het eigen dorp te houden. Dit omdat ze hierdoor gemakkelijker contacten in de eigen omgeving aangaan en behouden. In het schoolondersteuningsprofiel staat beschreven welke basisondersteuning er geboden wordt en aan welke onderdelen er gewerkt wordt om de basisondersteuning te verbeteren. Dit document is te vinden in Teams > 6. Kwaliteit > 2. Onderwijs > Schoolondersteuningsprofiel.

Het hoog houden van de kwaliteit en het zoeken naar kansen om deze te verbeteren heeft continu de aandacht. Er wordt veel waarde gehecht aan het opbrengstgericht werken i.c.m. passend onderwijs. Hoge verwachtingen en een juiste afstemming van de onderwijsbehoeftes staan hierin centraal. Dit alles ten gunste van de leerlingen en hen zo de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben, om samen met anderen tot **bloei** te komen.

Verbondenheid

Eigenheid

Bloei

Deel 2

Leerlingadministratie- en leerlingvolgsysteem

2.1. Leerlingadministratiesysteem ParnasSys

Op SWS De Floreant gebruiken we ParnasSys als leerlingadministratiesysteem. ParnasSys is een webbased systeem en overal toegankelijk. ParnasSys is voor SWS De Floreant de bron waar alles opgeslagen wordt omtrent groeps- en leerlingzaken. Er wordt geen papieren dossier meer bijgehouden, alles wordt geüpload in ParnasSys zodat het eenvoudig teruggevonden kan worden.

2.1.1. Leerlingdossiers

De basisschool bewaart verschillende gegevens over de leerlingen in een leerlingdossier in ParnasSys. De NAW, leerresultaten, verzuim, oudergesprekken, onderzoeksverslagen, notities, e.d. worden hierin bewaard.

2.1.2. Bewaartermijn leerlingdossiers

De basisschool is wettelijk verplicht om de gegevens 2 jaar nadat een leerling van school is gegaan te bewaren. Gegevens over verzuim en in- en uitschrijving worden 5 jaar na vertrek bewaard. Gegevens over een leerling die naar een school voor speciaal onderwijs is doorverwezen worden 3 jaar na vertrek bewaard. Adresgegevens van (oud-)leerlingen mag de school bewaren voor het organiseren van bijvoorbeeld reünies. De directeur is verantwoordelijk voor het verwijderen van leerlingdossiers die buiten de vastgestelde termijn vallen.

2.1.3. Inzage en correctie leerlinggegevens door ouders

Ouders hebben recht op inzage en een kopie van het volledige leerlingdossier. Daarnaast mogen zij informatie uit het dossier laten corrigeren. De school is wettelijk verplicht dit te doen wanneer het aantoonbaar onjuiste informatie betreft. Tevens hebben ouders het recht om informatie te laten verwijderen. Dit is bijvoorbeeld van toepassing bij de gegevens van een intelligentietest die niet meer geldig is.

Indien ouders geen ouderlijk gezag (meer) hebben, dan moet de school inzage geven in de leerlinggegevens van het kind. School hoeft bij ouders zonder gezag niet actief te zijn in het verstrekken van informatie. Wel is de school wettelijk verplicht om informatie te geven als ouders zonder gezag hier om vragen.

2.1.4. Inzage leerlinggegevens door derden

Soms is de school verplicht om informatie over een leerling aan bepaalde deskundigen te geven. Bijvoorbeeld aan medewerkers in het voortgezet onderwijs (vo) of het speciaal basisonderwijs (sbo). Dit wanneer een leerling de basisschool verlaat. Ook is de school verplicht om bij een noodsituatie of vermoeden van kindermishandeling inzage te geven in het leerlingdossier. Tevens heeft de Inspectie van het Onderwijs het recht om het leerlingdossier in te zien. In andere gevallen moeten ouders eerst toestemming geven. Denk bijvoorbeeld aan een aanmelding bij de Toewijzingscommissie.

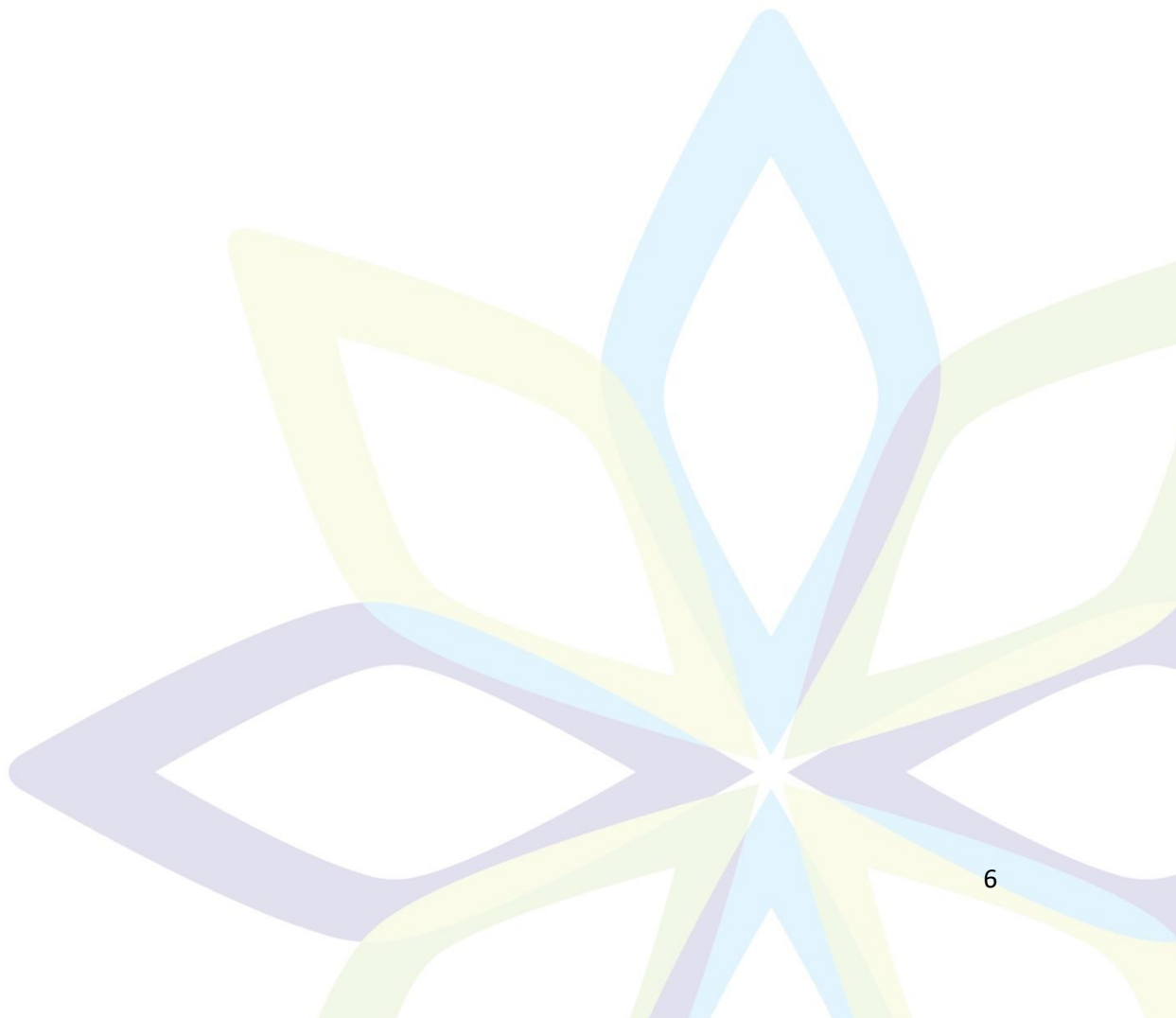
2.1.5. Overstapdossier

Indien een leerling naar een andere basisschool of het voortgezet onderwijs gaat, stelt de basisschool een overstapdossier samen. Dit overstapdossier (OSO) kan eenvoudig klaargezet worden in ParnasSys en bevat o.a. de leerlingkaart, resultaten, relevante notities en verzuim. Ook wordt in dit overstapdossier duidelijk of de leerling extra ondersteuning nodig heeft. Tevens volgt er een telefonische overdracht tussen de intern begeleider van de huidige en de nieuwe school. Er wordt m.n. in kaart gebracht of er extra ondersteuning nodig is. Tot slot zal er een warme overdracht

plaatsvinden tussen de huidige leerkracht en de nieuwe leerkracht van de leerling. Dit om de overstap naar de nieuwe school soepel te laten verlopen. De basisschool moet de ouders informeren over de inhoud van het overstapdossier. Dit kan mondeling, maar kan ook door inzage te geven in een uitdraai in PDF. Ouders kunnen de school vragen om opmerkingen aan het overstapdossier toe te voegen.

2.2. Leerlingvolgsysteem IEP

Op SWS De Floreant wordt er vanaf juni 2023 met de IEP gewerkt. Een kind is meer dan rekenen en taal, ook zijn sociaal-emotionele ontwikkeling, leeraanpak en creatief vermogen maken hem tot wie hij/zij is. Een compleet kind is hoofd, hart én handen. Een volgsysteem moet daar rekening mee houden. Niet door een kind af te rekenen op wat het niet kan, maar door inzicht te geven in waar een kind nu staat en aan te geven hoe het zich verder kan ontwikkelen om te worden wie hij is. Door betekenisvol toetsen brengt het IEP leerlingvolgsysteem de ontwikkeling en de talenten van het complete kind in kaart. De focus ligt hierbij op persoonlijke ontwikkeling en inzicht in groei naar de referentieniveaus. In groep 8 maken de leerlingen ook de Eindtoets van IEP. SWS De Floreant hecht veel waarde aan het LVS van IEP en de Eindtoets van IEP, dit om een zo goed mogelijke vergelijking te maken en inzicht te krijgen in de ambities en behaalde opbrengsten.

Deel 3

Ondersteuningsstructuur

3.1. Opbrengstgericht passend onderwijs

SWS De Floreant werkt vanuit de systematiek van de 1-Zorgroute waarbij afstemming van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van leerlingen centraal staat. Op groepsniveau betekent dit het cyclisch en handelingsgericht werken met onderwijsplannen. Opbrengstgericht passend onderwijs wordt vorm gegeven vanuit drie uitgangspunten:

- 1. Van schoolniveau naar leerlingniveau (school > groep > leerling)**
De schoolambitie bepaalt hoe de onderwijsbehoeften eruit zien. Deze bepalen op hun beurt weer het onderwijsprogramma. Het onderwijsprogramma, dat start op schoolniveau, heeft tot doel om álle leerlingen te bedienen. Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt het programma passend gemaakt door aanpassingen in de onderwijskenmerken. (leeraanbod, leertijd, didactisch en pedagogisch handelen). Er wordt onderwijs gegeven aan groepen individuen met gemeenschappelijke kenmerken en leerbehoeften. Elke kind is uniek, maar dat betekent niet dat voor ieder kind een eigen leerprogramma nodig en wenselijk is.
- 2. Eerst convergent dan divergent (specifieke leerbehoeften)**
De hele groep leerlingen start tegelijkertijd aan één set doelen (convergent), in de aanpak wordt gedifferentieerd in arrangementen (basis, ondersteuning en plus). In specifieke situaties en waar mogelijk zal de school een divergent aanbod aanbieden aan een leerling en proberen aan te sluiten op de dynamische werkelijkheid (flexibel in methode hantering). Dit kan zowel een intensivering zijn als een verrijking van het aanbod (plusklas, eigen leerlijn).
- 3. Respons op instructie en het programma (leerrendement)**
De respons middels vaardigheidsscoregroei, leerdoelbeheersing en betrokkenheid is nodig om te kunnen monitoren of er sprake is van opbrengstgericht en Passend Onderwijs. Is de respons voldoende dan gaan we door met wat we deden. Is de respons onvoldoende dan gaan we onderzoeken welke aanpassingen nodig zijn op school-, groep en leerlingniveau. Deze respons- en evaluatiemomenten vinden plaats tijdens teamvergaderingen, bouwvergaderingen en groepsbesprekingen.

3.1.1. Onderwijsplannen

Het onderwijsplan is een vakspecifiek plan dat wordt gebruikt voor de termijnacyclus van een half jaar. Alle afzonderlijke groepsplannen zijn samengevoegd tot één eenduidig plan voor alle leerkrachten dat alle didactische grootheden omvat, de schoolambities en een passend onderwijsprogramma. Voor de korte en middellange termijn worden in het onderwijsplan alleen kaders, zoals de lesmodellen beschreven. Er wordt vermeld hoe er wordt omgegaan met de resultaten van de tussentijdse toetsen en observaties. Als onderlegger van de onderwijsplannen zijn de beleidsplannen per vakgebied opgesteld.

Hieronder een voorbeeld van een onderwijsplan. De onderwijsplannen worden in schooljaar 2023-2024 verder uitgewerkt. In dat schooljaar zullen ook alle beleidsplannen op papier gezet worden. De uitwerking van de verschillende vakgebieden op maximaal twee A4'tjes. (Ook voor groep 1-2).

Onderwijsplan rekenen groep 3-8

Schoolambities

P20 = vix 65

P80 = vix 35

Leerlijn

We gebruiken de leerlijn rekenen uit de rekenmethode. Deze eindigt bij referentieniveau 1S. De cruciale leerdoelen zijn per halfjaar opgenomen als aanhangsel bij dit onderwijsplan.

Leertijd

Minimaal 5 uur rekenen per week.

Didactisch handelen

Didactische fasering: We doorlopen per leerlijn de volgende fasen: begripsvorming, ontwikkelen van oplossingsprocedures, vlot leren rekenen (oefenen/automatiseren/memoriseren) en toepassen/flexibel rekenen (protocol ERWD).

Lesmodel: Bij de eerste les over een nieuwe procedure hanteren we het interactieve gedifferentieerde directe instructiemodel strikt. Dit model bestaat uit de volgende fasen: warming-up, lesdoel benoemen, ophalen voorkennis, instructie, begeleide inoefening, verwerking en evaluatie. In de overige fasen gaan we hier losser mee om.

Didactische strategieën

We leren alle leerlingen de basisstrategieën aan. Deze moeten beheerst worden en begrepen, daarna is er ruimte voor de variastrategieën.

Om goed af te stemmen op de onderwijsbehoeften van leerlingen, gebruiken we het drieslagmodel (protocol ERWD) als observatiemodel.

We stellen hogere orde denkvragen aan leerlingen die meer uitdaging nodig hebben; zij ontvangen van ons verkorte instructie en verwerkingsstof die een beroep doet op meer

inzicht. Voor de leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben, geven we instructie in kleinere stappen, gebruiken we materialen om de mentale handelingen te ondersteunen en herhalen we indien nodig eerder aangeboden leerstof. Indien de respons van een leerling op het aanbod onvoldoende blijft, kunnen we vanaf groep 6 de leerlijn 1F volgen.

Differentiatie

Differentiatie vindt op twee manieren plaats:

Per les (per rekendomein): door de indeling in drie groepen – basis, intensief en verrijkt.

Per methodeblok: na afloop van elk blok meten we met behulp van de toetsen en de observatiepunten van het drieslagmodel of de leerlingen de blokdoelen beheersen. De leerlingen voor wie dit het geval is, ontvangen verrijkende leerstof. De leerlingen voor wie dit niet het geval is, ontvangen herhaalde instructie en extra inoefening.

Organisatie

We maken voorafgaand aan de rekenles zichtbaar welke leerlingen een verrijkte, een basis- of intensieve aanpak gaan ontvangen. Het IGD1-model regelt de fasering van een les. We werken bloksgewijs; op het einde van elke bloktoets hebben we een week voor hulp, herhaling en verrijking.

3.1.2. Schooloverzicht

Het schooloverzicht is een monitor die aangeeft hoe het er voor staat met de opbrengsten van de niet-methodegebonden toetsen in relatie tot de ambities op referentieniveaus. Het schooloverzicht is terug te vinden in Teams > 6. Kwaliteit > 2. Onderwijs > Resultaten LVS. De schoolambities, schoolopbrengsten en de groepsopbrengsten worden naast elkaar in kaart gebracht. De inzichten hieruit geven input aan de schoolbespreking. Ook wordt er dan opnieuw bekeken welke eventuele aanpassingen er nodig zijn in het onderwijsplan.

3.1.3. Groepsoverzicht

Om de groep goed in beeld te hebben wordt er gewerkt met een groepsoverzicht per half jaar waarin cruciale leerdoelen, betrokkenheid en vaardigheidsgroei zijn opgenomen. De groep wordt

ingedeeld in niveaugroepen: ondersteuning, basis en plus. Deze indeling geeft een indicatie van de groepsopbouw. Dat betekent niet dat een leerling in de ondersteuningsgroep ook bij ieder leerdoel verlengde instructie nodig heeft. Het groepsoverzicht zorgt hierbij voor inzicht en meet de respons op de instructies. Of er voldoende vaardigheidsgroei de afgelopen periode is behaald wordt gemeten door de gemiddelde vaardigheidsgroei (GVG) uit de tabellen van HCO. Op basis hiervan worden weer nieuwe interventies gedaan. De groepsoverzichten worden als bewerkbaar bestand gedurende de periode in SharePoint opgeslagen en na afsluiten van de periode in ParnasSys geüpload.

3.1.4. Leerlingkaarten

Om alle leerlingen voldoende in beeld te hebben wordt er gewerkt met de leerlingkaart in ParnasSys. Deze leerlingkaart bevat gegevens over personalia, ouders/verzorgers, schoolloopbaan, plannen, documenten, notities, methode en niet-methodetoetsen.

Personalia (Meer...)

Naam
Adres
Telefoonnummer
Geboortedatum

Naam huisarts
Telefoonnummer huisarts
Noodnummer 1

Verzorgers (Meer...)

Moeder

Naam
Telefoonnummer
Telefoonnummer mobiel
Telefoonnummer werk
Contact e-mail

Vader

Naam
Telefoonnummer
Telefoonnummer mobiel
Telefoonnummer werk
Contact e-mail

Onderwijs (Meer...)

Leerlingnummer
Huidig leerjaar
Didactische leeftijd
Huidige groep
Huidige sublesgroep(en)
Vestiging huidige school
Nieuwe weging
Huidige status
Laatste IQ-test

Documenten (Meer...)

Datum	Soort	Onderwerp	Gemaakt door
02-06-2020	Notitie	BIJLAGE LEERLINGKAART	
28-02-2020	Notitie		
16-10-2019	Notitie		
13-05-2019	Notitie		

Plannen (Meer...)

Startdatum	Einddatum	Categorie	Status
Er zijn geen gegevens gevonden			

Afgenomen niet-methodetoetsen (Meer...)

Datum	Toetsserie	Toetsnaam	Onderdeel	Niveau	Cor. niveau
28-02-2020	AVI	AVI-CITO 2018	AVI-Beheersing	-	-
10-02-2020	CITO Rekenen-Wiskunde	3.0 M3	Totaal	I	-
04-02-2020	CITO Spelling	3.0 M3	Totaal	III	-
27-01-2020	CITO Drie-Minuten-Toets	2018 M3	Kaart 1+2	IV	-

Afgenomen methodetoetsen (Meer...)

Datum	Naam	Onderdeel	Cijfer
13-03-2020	Pluspunt 3.07 (Lj 3)	4. hoog- en laagstandpunten	10
13-03-2020	Pluspunt 3.07 (Lj 3)	2. ruimtelijke figuren	2,3
13-03-2020	Pluspunt 3.07 (Lj 3)	1. munten en biljetten	6
14-02-2020	Pluspunt 3.06 (Lj 3)	4. klok lezen	10

Bij documenten op de leerlingkaart staat de notitie BIJLAGE LEERLINGKAART. In deze notitie staan gegevens over de onderwijsbehoeften, sociaal-emotionele ontwikkeling, analyse en aanpak van de verschillende vakgebieden, bijzonderheden van de leerling, korte verslaglegging van de oudergesprekken en vanaf groep 6 advies voortgezet onderwijs.

Notities van: Geboortedatum: Groep:
--

BIJLAGE LEERLINGKAART GROEP 3 T/M 8
Onderwerp: BIJLAGE LEERLINGKAART
Schooljaar:
Notitiedatum:
Gemaakt door:

Notitie: BIJLAGE LEERLINGKAART SWS DE FLOREANT

Leerkracht(en):

Onderwijsbehoefte:

Leeromgeving:

Instructie:

Leeractiviteiten:

Leertijd:

Leerkracht:

Feedback:

Toetsing:

Sociaal - emotionele ontwikkeling (ZIEN!):

Resultaten Cito midden (januari):

Zie resultaten in ParnasSys > toetsen > niet-methodetoetsen

Rekenen:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

Begrijpend lezen:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

Spelling:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

Spelling werkwoorden:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

DMT:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

AVI:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

Resultaten Cito eind (juni):

Rekenen:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

Begrijpend lezen:

Notities van: Geboortedatum: Groep:
--

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

Spelling werkwoorden:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

DMT:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

AVI:

Analyse:

Aanpak: ondersteuning - basis - plus

Bijzonderheden leerling (thuisituatie, geplande gesprekken, onderzoeken e.d.):

Bijzonderheden / afspraken ouders/gesprekken:

Datum:

Bijzonderheden / afspraken:

Datum:

Bijzonderheden / afspraken:

Advies VO (vanaf groep 6):

Advies noteren door ParnasSys > Overzichten > Leerlingvolgsysteem > Ontwikkelingsperspectief

Eind groep 6:

Rekenen:

Begrijpend lezen:

Technisch lezen:

Spelling:

Eind groep 7:

Rekenen:

Begrijpend lezen:

Technisch lezen:

Spelling:

Eind groep 8:

Rekenen:

Begrijpend lezen:

Technisch lezen:

Spelling:

3.1.5 Kort cyclisch werken

Bij opbrengstgericht werken wordt op een systematische wijze en volgens een bepaalde cyclus gewerkt. Deze cyclus heeft voornamelijk betrekking op de halfjaarlijkse doelen, zoals eerder in dit hoofdstuk uitvoerig beschreven is. Binnen de cyclus van het opbrengstgericht werken, wordt er echter ook kort cyclisch gewerkt. Hierbij stelt de leerkracht allereerst voor zichzelf doelen met betrekking tot de cognitieve resultaten en sociaal-emotionele vaardigheden van de leerlingen. Veelal worden de doelen uit de verschillende methodes gebruikt, maar ook de cruciale leerdoelen uit de groepsoverzichten worden hiervoor gebruikt. Deze doelen worden in de weekplanning van de leerkracht en de weektaak van de leerlingen genoteerd. Met die doelen wordt het onderwijsproces vormgegeven. De leerkracht meet de opbrengsten tijdens en na de les en meet of de gestelde doelen behaald zijn. Aan de hand van deze meting wordt het onderwijsproces en/of de doelen aangepast. De leerkracht zet bijv. de doelen die niet behaald zijn weg in de weekplanning en de weektaak of zet een stap terug in de leerlijn, om van daaruit weer stappen voorwaarts te maken. Op deze manier is er dus steeds feedback / reflectie op de kwaliteit van het onderwijs.

3.2. School-, groeps- en leerlingbespreking

3.2.1. Schoolbespreking

Gedurende het schooljaar worden er drie schoolbesprekingen gehouden: november, maart en juni. Iedere schoolbespreking heeft een eigen doel die zowel gericht is op de sociaal-emotionele

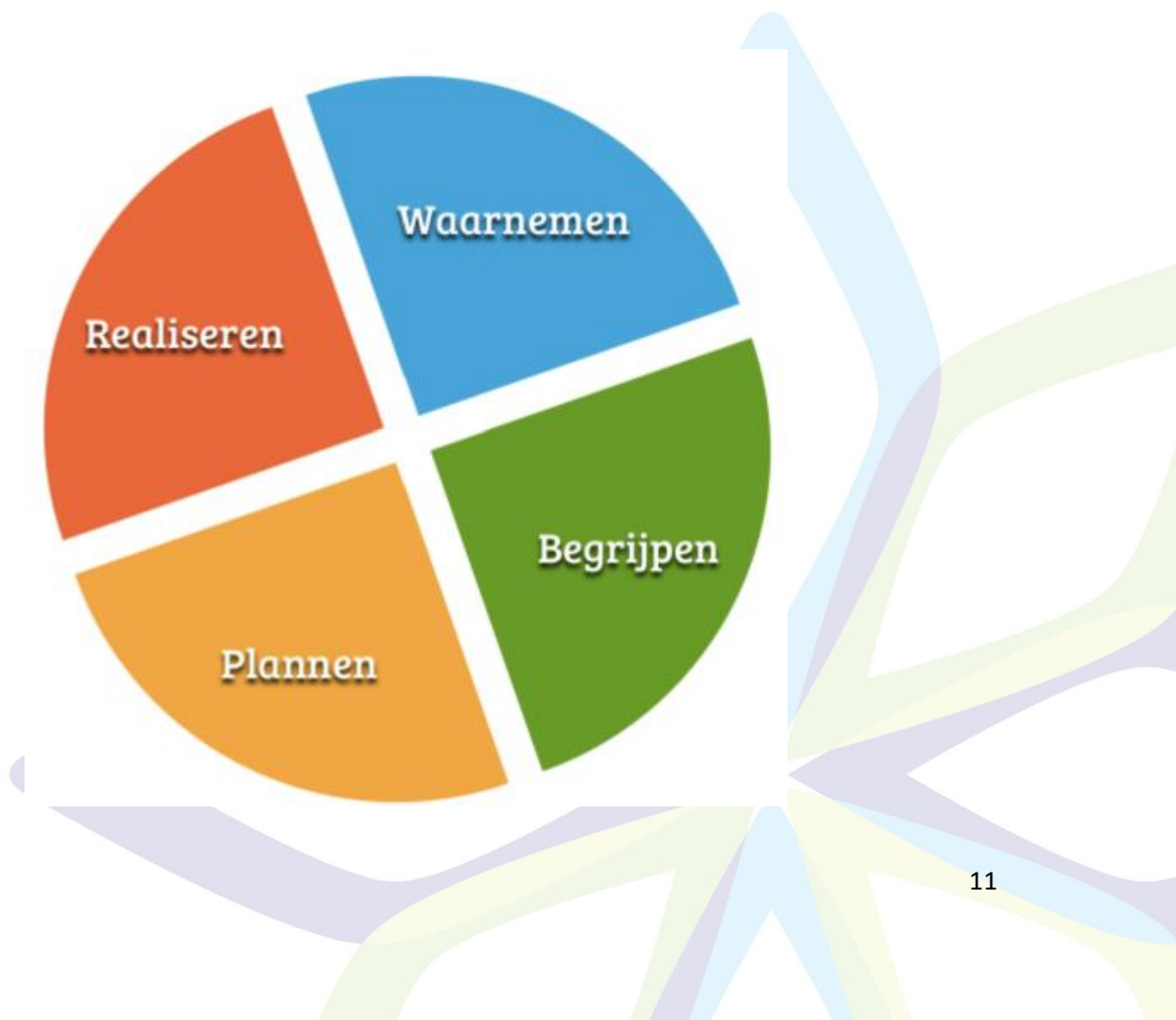
ontwikkeling als de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen op schoolniveau. Bij de schoolbespreking is de directeur, intern begeleider en ten minste één leerkracht van iedere groep aanwezig.

De schoolbespreking van november heeft als doel om met name de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen op schoolniveau te bespreken. De fasen van groepsvorming zijn dan inmiddels doorlopen, daarnaast is ZIEN! per leerling ingevuld. De opbrengsten hiervan en het resultaat van de fasen van groepsvorming geven input aan deze schoolbespreking.

De schoolbesprekingen van februari en juni worden met name gebruikt om de opbrengsten van het afgelopen halfjaar te bespreken. Voor groep 1 en 2 zal dit gebeuren a.d.h.v. de observaties en leerlijnen het Digikeuzebord. Voor de groepen 3 t/m 8 zullen de opbrengsten van de IEP besproken worden. De resultaten van de IEP worden vooraf per vakgebied geanalyseerd en verwerkt in ParnasSys. De inzichten hieruit en de opbrengsten geven input aan de schoolbespreking. Er wordt besproken welke aanpassingen er nodig zijn op schoolniveau, maar in sommige situaties ook op groepsniveau. Voorop staat dat er gekeken wordt naar trends binnen de school, hiervoor is het schooloverzicht leidend.

3.2.2. Groepsbespreking

Tijdens de groepsbespreking wordt er ingezoomd op de verschillende groepen. De intern begeleider en ten minste één leerkracht van de groep is aanwezig. Er wordt een beeld geschetst van hoe de groep er op dat moment uitziet. Vooraf vullen de leerkrachten het groepsbesprekingsformulier in dat dient als praatpapier. Er wordt gewerkt volgens de stappen in de cirkel van het handelingsgericht werken. Deze stappen zijn terug te vinden op het formulier. De groepsbespreking wordt beschouwd als het einde van de cyclus, maar ook als start voor de nieuwe periode. De afspraken worden genoteerd en de groepsbesprekingsformulieren in ParnasSys geüpload.

3.2.3. Leerlingbespreking met intern begeleider

Vanuit de groepsbespreking kunnen leerlingen aangemeld worden voor een leerlingenbespreking met de intern begeleider, bijvoorbeeld als er onduidelijkheid is over de extra onderwijsbehoeften van een leerling of als de leerling herhaald onvoldoende profiteert van het (geïntensiveerde) aanbod. Tijdens deze bespreking is de intern begeleider en ten minste één leerkracht van de groep aanwezig. De leerkracht formuleert een concrete hulpvraag en neemt de volgende vragen mee in de voorbereiding:

- Waarover is er zorg?
- Welke stimulerende en belemmerende factoren spelen een rol?
- Wat is er al gebeurd?
- Hoe ervaart de leerling hetgeen waar zorgen over zijn?
- Hoe ervaren ouders hetgeen waar zorgen over zijn?
- Welke interventies kunnen er gedaan worden?

Verslaglegging wordt gedaan in ParnasSys notitie leerlingbespreking.

3.2.4. Leerlingbespreking met orthopedagoog

Voortvloeiend uit de leerlingbespreking met de intern begeleider kan er besloten worden om de leerling aan te melden voor de leerlingbespreking met de orthopedagoog, dit na akkoord van ouders. In sommige gevallen is het namelijk wijs om de ondersteuning te intensiveren. Er kan sprake zijn van onvoldoende vooruitgang na meerdere interventies of er is te veel onduidelijkheid om een juiste ondersteuning te kunnen bieden. Voorafgaand aan de leerlingbespreking zal de orthopedagoog eerst een observatie doen om een beeld te krijgen van de leerling. De inzet van de orthopedagoog is vooral bedoeld om de leerkrachten handvatten te geven en hen nog meer in hun kracht te zetten. Tevens kan de orthopedagoog verder onderzoek adviseren indien nodig. De bevindingen uit de observatie en de leerlingbespreking zullen ook teruggekoppeld worden aan ouders.

Deel 4

Ondersteuningsniveaus en ondersteuningstrappen

4.1. De ondersteuningsniveaus

Om goed aan te sluiten bij de ondersteuning die leerlingen nodig hebben, zijn er zogeheten ondersteuningsniveaus geformuleerd. Bij het onderscheiden van deze ondersteuningsniveaus wordt er aangesloten bij de systematiek die gehanteerd wordt bij het werken met onderwijsplannen. De indeling is als volgt.

- Niveau 0: De leerling heeft voldoende aan het reguliere groepsaanbod
- Niveau 1a: De leerling heeft (meer of minder intensieve) ondersteuning nodig binnen een subgroep om de groepsdoelen te kunnen bereiken, c.q. om voortgang passend bij zijn/haar mogelijkheden te maken.
- Niveau 1b: De leerling heeft weinig instructie en verwerkingsstof nodig om de groepsdoelen te bereiken. Dit betreft de meerpresterende leerlingen die in een subgroep compacten/verrijken.
- Niveau 2a: Voor deze leerlingen is het niet mogelijk om de groepsdoelen te bereiken, ook niet wanneer die beperkt worden tot minimumdoelen. Dit betreft de leerlingen voor wie een ontwikkelingsperspectief (OPP) wordt opgesteld.
- Niveau 2b: Voor deze leerlingen zijn de groepsdoelen niet toereikend, ook niet wanneer aanvullende (verrijkings-)doelen worden opgesteld. Het betreft hier (sommige) hoogbegaafde leerlingen die aangewezen zijn op versnellen (wat betreft aanbod van leerstof en/of door het versneld doorgaan naar een hogere groep).

Door te kiezen voor deze indeling sluiten we nauw aan bij de praktijk in de groep. Daarmee zijn de ondersteuningsniveaus voor de leerkracht in de groep herkenbaar en relevant.

Het moge duidelijk zijn dat met name de leerlingen die onder niveau 1a vallen onderling sterk kunnen verschillen wat betreft onderwijsbehoeften. Ook leerlingen die intensieve ondersteuning nodig hebben om de groepsdoelen te bereiken vallen onder dit niveau en dit geldt ook voor de leerlingen voor wie gewerkt wordt met minimumdoelen.

Overigens: kinderen die voor het ene vak (voor een bepaalde periode) in ondersteuningsniveau x vallen, kunnen voor een ander vak in een ander ondersteuningsniveau vallen. En: bij het afronden van het groepsoverzicht en het voorbereiden van het volgende beziet de leerkracht steeds opnieuw op welk niveau een leerling ondersteuning krijgt in de volgende periode. Het werken met ondersteuningsniveaus binnen een groep is dus een dynamisch gebeuren. In de volgende paragrafen wordt er dieper ingegaan op de ondersteuningsniveaus.

4.1.1. Niveau 0: De leerling heeft voldoende aan het reguliere groepsaanbod

Bij ondersteuningsniveau 0 gaat het om een sterk basisaanbod voor de hele groep. We hebben het over het realiseren van adaptief onderwijs: het onderwijs dat uitgaat van verschillen tussen kinderen en daar de praktijk van alledag op aanpast. Ondersteuningsniveau 0 richt zich op alle kinderen. Het betreft het aanbod aan de grote groep.

Bij het realiseren van een sterk basisaanbod van de groep, is het volgende van belang:

- Focussen op instructiekwaliteit
- De principes van activerende didactiek hanteren
- Het creëren van een veilig pedagogisch klimaat

Het basisaanbod aan de grote groep is geen statisch gegeven. Integendeel, ook bij het lesgeven aan de grote groep speelt de leerkracht in op verschillen tussen kinderen. Denk bijvoorbeeld aan

- Een kind een extra beurt geven
- Een kind een keer extra uitleggen
- Een kind even wat extra tijd geven
- Een kind wat minder oefenstof laten maken
- Een kind korte, afgebakende opdrachten geven
- Een kind wat vaker feedback geven
- Een kind wat extra ondersteuning bieden bij het opstarten van de zelfstandige verwerking

Daarnaast ziet het basisaanbod er per groep verschillend uit, afhankelijk van de groepskenmerken. Bij een groep met veel zwakke leerlingen moet het basisaanbod steviger zijn om ervoor te zorgen dat de kinderen de doelen bereiken dan bij een sterkere groep. Steviger kan inhouden: wat vaker instructie, meer oefeningen gezamenlijk laten maken, meer herhaling inbouwen. Alleen door het basisaanbod aan te passen op wat de groep vraagt, is het mogelijk om het aantal kinderen dat aangewezen is op hogere ondersteuningsniveaus te beperken.

Schoolafspraken rond ondersteuningsniveau 0

1. De leerkracht beslist hoe ze binnen het basisaanbod inspeelt op verschillen tussen de leerlingen.
2. Wanneer de leerkracht binnen het basisaanbod structureel aanpassingen doet voor een bepaald kind (zoals hierboven beschreven), worden de ouders hiervan mondeling op de hoogte gebracht.
3. De kleine, op de leerling afgestemde, aanpassingen binnen het basisaanbod worden vermeld in de leerlingkaart.
4. Als een leerling systematisch minder oefenstof hoeft te maken wordt dit aangetekend in het groepsoverzicht en wordt dit besproken met de ib'er.
5. Ondersteuningsniveau 0 is in de regel bedoeld voor leerlingen die presteren op CITO-niveau II en III.

4.1.2. Niveau 1a: De leerling heeft (meer of minder intensieve) ondersteuning nodig binnen een subgroep.

We hebben het hier over de leerlingen voor wie dezelfde (leer)doelen gelden als voor de grote groep. In sommige gevallen gaat het om leerlingen voor wie de minimum(leer)doelen gelden die met extra ondersteuning in staat zijn het groepsprogramma te volgen.

Aan de hand van het groepsoverzicht en de leerlingkaarten waarin de onderwijsbehoeften van de leerlingen zijn vermeld, bepaalt de leerkracht welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben om de groepsdoelen van de volgende periode te halen.

De kinderen binnen niveau 1a vragen in de regel het meest van de leerkracht wat betreft reflectie op de vorderingen, analyse van tegenvallende prestaties. Het vraagt van de leerkracht onder meer dat hij/zij een goed diagnostisch gesprek kan voeren en dat hij/zij terdege op de hoogte is van leerlijnen (inclusief dat deel van de leerlijn dat in een eerder leerjaar aan de orde komt). Wanneer het de leerkracht onvoldoende lukt om zicht te krijgen op de onderwijsbehoeften van de leerling, kan de ib'er de leerkracht hierbij ondersteunen. De ib'er kan besluiten de hulp van een specialist van het expertisecentrum in te roepen om nader onderzoek te verrichten, gericht op het formuleren van de onderwijsbehoeften van de leerling.

De extra ondersteuning binnen de subgroep kenmerkt zich door:

- Verlengde instructie na de groepsinstructie
- Extra tijd voor begeleid inoefenen
- Herinstructie op een andere dag wanneer blijkt dat de oefenstof onvoldoende begrepen is

Schoolafspraken rond ondersteuningsniveau 1a

1. Voor de kinderen die bij een bepaald vak vallen onder ondersteuningsniveau 1a is er aansluitend op iedere groepsinstructie voor dat vak een verlengde instructie.
2. Deze verlengde instructie wordt altijd gegeven binnen de eigen groep, door de groepsleerkracht.
3. Deze instructie wordt gegeven aan de instructietafel.
4. Net als voor de leerlingen die vallen onder ondersteuningsniveau 0, is de leerkracht primair verantwoordelijk voor het onderwijsaanbod aan deze leerlingen. De ib'er kan een ondersteunende rol spelen, aansluitend bij de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht.
5. Ondersteuningsniveau 1a is in de regel bedoeld voor leerlingen die presteren op CITO-niveau IV en V.

4.1.3. Niveau 1b: De leerling heeft weinig instructie en verwerkingsstof nodig om de groepsdoelen te bereiken.

We hebben het hier dus over de leerlingen die minder instructie, verwerkingstijd en verwerkingsstof nodig hebben om de leerdoelen te bereiken en/of een aangepast aanbod nodig hebben om gemotiveerd te blijven en een goede werkhouding te kunnen ontwikkelen.

Aan de hand van het groepsoverzicht en de leerlingkaarten waarin de onderwijsbehoeften van de leerlingen zijn vermeld, bepaalt de leerkracht welke leerlingen in aanmerking komen voor een aanbod op ondersteuningsniveau 1b.

Het aanbod op niveau 1b kenmerkt zich door:

- Een kortere instructie (dan de instructie op ondersteuningsniveau 0)
- Minder oefenstof
- Het toepassen van de principes van compacten en verrijken.

Schoolafspraken rond ondersteuningsniveau 1b

1. Bij de leerlingen die mogelijk in aanmerking komen voor ondersteuningsniveau 1b (dit naar inschatting van de leerkracht), wordt voorafgaand aan een leerstofblok de toets die hoort bij dat blok afgenomen. De leerkracht stemt haar aanbod aan deze leerlingen gedurende het blok af op de resultaten die ze behaalden op deze voortoets.
2. De leerling krijgt bij de verdiepingsstof/verrijkingsstof instructie van de leerkracht. Verdiepen en verrijken is altijd een combinatie van instructie en oefenstof.
3. Aan kinderen die in aanmerking komen voor ondersteuningsniveau 1b worden duidelijke eisen gesteld.

4.1.4. Niveau 2a: De leerling met een ontwikkelingsperspectief

We hebben het hier over de leerlingen die ook met intensieve ondersteuning de minimumdoelen niet kunnen halen. Dit zijn leerlingen voor wie het nodig is de einddoelen van de basisschool los te laten en toe te gaan werken naar andere doelen, passend bij de mogelijkheden van de leerling.

De beslissing om voor een leerling een ontwikkelingsperspectief te gaan opstellen is een ingrijpende stap, waaraan veel is voorafgegaan. Zie hoofdstuk 5.1. voor de afspraken rondom het ontwikkelingsperspectief.

Het aanbod op ondersteuningsniveau 2a kenmerkt zich door:

- Het blijven betrekken van de leerling bij groepsinstructies waar mogelijk.
- Frequente en hoogwaardige instructie op het niveau van de doelen van het ontwikkelingsperspectief.
- Insteken op hoge verwachtingen wat betreft de doelen die het kind kan bereiken.
- Voortdurende aandacht voor het welbevinden van de leerling.

Schoolafspraken rond ondersteuningsniveau 2a

1. De individuele instructie aan de leerling (en/of de instructie binnen een klein groepje) aan de leerling wordt gegeven door de groepsleerkracht.
2. Bij de beslissing rond het opstarten van een ontwikkelingsperspectief wordt altijd de orthopedagoog betrokken.
3. Twee keer per jaar wordt het ontwikkelingsperspectief geëvalueerd en besproken met ouders.

4.1.5. Niveau 2b: De leerling die aangewezen is op versnellen

We hebben het over de leerlingen die ondanks een aanbod op niveau 1b onvoldoende gedijen. Dit zijn leerlingen voor wie versnellen (wat betreft leerstof en/of wat betreft het versneld doorgaan naar een hogere groep) de beste manier lijkt om aan de onderwijsbehoeften van de leerling tegemoet te komen.

De beslissing om voor een leerling te laten versnellen is een ingrijpende stap, waaraan veel is voorafgegaan. Zie hoofdstuk 5.6. voor de afspraken rondom hoogbegaafdheid.

Het aanbod op ondersteuningsniveau 2b kenmerkt zich door:

- Regelmatige instructie, passend bij de eigen leerdoelen.
- Het realiseren van contact met andere hoogbegaafde leerlingen.

Schoolafspraken rond ondersteuningsniveau 2b

1. We zijn zeer terughoudend wat betreft het versneld door laten gaan naar een volgende jaargroep. Dit gebeurt alleen wanneer in de jaargroep van de leerling uiteindelijk niet tegemoet gekomen kan worden aan de onderwijsbehoeften van de leerling.
2. Bij de beslissing om te versnellen is altijd de orthopedagoog betrokken.

4.2. De ondersteuningstrappen

De ondersteuningstrappen die op SWS De Floreant gehanteerd worden geven aan welke route op basis van de ondersteuningsniveaus gevolgd wordt. Een leerling krijgt extra ondersteuning van de leerkracht wanneer de ontwikkeling achterblijft of als een leerling substantieel voorloopt in vergelijking met de gemiddelde ontwikkeling. Daarnaast kunnen gedrags- of werkhoudingsproblemen een reden zijn tot zorg.

4.2.1. Ondersteuningstrap 1

Er is in feite geen extra ondersteuning nodig. We hebben het hier over de basiszorg, tevens handelt de leerkracht preventief.

4.2.2. Ondersteuningstrap 2

Er is extra ondersteuning nodig. De leerkracht reflecteert op zijn/haar eigen handelen om de basiszorg in eerste instantie aan te passen aan de behoefte van deze leerling. De leerkracht heeft meerdere mogelijkheden om zelf remediërend te handelen. Vanaf ondersteuningstrap 2 worden ouders regelmatig geïnformeerd, buiten de reguliere oudergesprekken om.

4.2.3. Ondersteuningstrap 3

Bij ondersteuningstrap 3 wordt de intern begeleider gevraagd om mee te denken. De intern begeleider kijkt eerst samen met de leerkracht naar de basiszorg in de klas en naar de remediërende handelingen die de leerkracht reeds heeft uitgevoerd. Er wordt een keuze gemaakt uit mogelijke extra handelingen die ondernomen kunnen worden om het probleem te analyseren en

zo mogelijk op te lossen. Indien gewenst wordt er een beroep gedaan op de expertise uit het team, door bijvoorbeeld de inzet van de rekencoördinator, taalcoördinator, leescoördinator, etc.

4.2.4. Ondersteuningstrap 4

De extra handelingen die bij ondersteuningstrap 3 afgesproken zijn hebben weinig effect. Er wordt een consultatie bij de orthopedagoog aangevraagd en tevens wordt er gekeken of het wenselijk is om specialisten vanuit het expertisenetwerk te vragen om mee te kijken. N.a.v. de consultatie van de orthopedagoog en de eventuele inzet van de specialisten uit het expertisenetwerk wordt er planmatig gewerkt om de situatie te verbeteren.

4.2.5. Ondersteuningstrap 5

Ondanks de vele inspanningen lijkt er weinig verbetering te komen in de situatie. Er wordt een leerlingbespreking aangevraagd bij de adviseur onderwijs van Aves. Tijdens deze consultatie wordt het gehele dossier besproken. Er wordt gezocht naar mogelijke extra handelingen en/of extra ondersteuning om de situatie te verbeteren. Door deze bespreking is de leerling al in beeld bij de toewijzingscommissie (TC).

4.2.6. Ondersteuningstrap 6

De school is handelingsverlegen en toont hiermee aan dat zij de ondersteuning voor de betreffende leerling niet kan bieden. De leerling wordt aangemeld voor een bespreking bij de TC. Dit houdt over het algemeen in dat de leerling verwezen wordt naar een andere school.

4.3. Orthotheek

Op school is een beperkte orthotheek aanwezig. In de orthotheek bevinden zich remediërende methodes en zorgverbredingsmaterialen voor de leerlingen die meer moeite hebben dan gemiddeld om de lesstof tot zich te nemen en materialen voor de leerlingen die meer uitdaging en verrijking nodig hebben. Ook zijn er materialen die de sociaal- emotionele ontwikkeling bevorderen. De intern begeleider kan altijd een beroep doen op de orthotheek van een andere school binnen Aves.

Deel 5

Ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften

5.1. Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Een ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld voor leerlingen die op één of meer vakgebieden niet de doelen horend bij niveau midden groep 7 zullen halen. Een ontwikkelingsperspectief bevat uitspraken over doelen waarbij gestreefd wordt om die met de leerling te behalen. Deze doelen zijn afgestemd op de mogelijkheden van de leerling. Tevens worden er beredeneerde keuzes in leerlijnen en onderwijsaanbod gemaakt. Op deze manier waarborgt de school een goede aansluiting naar het VO. Bij het opstellen van het OPP wordt altijd de orthopedagoog betrokken. Tevens worden de ouders en leerling meegenomen in de gemaakte keuzes en aanpak.

Iedere school heeft de afspraken rond het werken met ontwikkelingsperspectieven (OPP) vastgelegd. SWS De Floreant hanteert de volgende afspraken:

- Er wordt gewerkt met een vast format. Deze is als notitie in ParnasSys geborgd:

De Floreant (15QD)

Notities van: Geboortedatum: Groep:
--

Ontwikkelingsperspectief Start

Onderwerp: Ontwikkelingsperspectief start
Schooljaar: 2022 / 2023
Notitiedatum: 01-03-2023
Gemaakt door: Mark Wever
Notitie: Ontwikkelingsperspectief Start

Naam:
Geboortedatum:
Startdatum OPP:
Start OPP in groep:

Betrokkenen (huidig):
Betrokkenen (verleden):

Aanleiding opstellen ontwikkelingsperspectief

Advies van betrokkenen

Niveau bij start OPP (DL)
DMT 2018: DLE - FN
AVI 2018: DLE - FN
BL 3.0: DLE - FN
RW 3.0: DLE - FN
SP 3.0: DLE - FN

Leerrendement bij start OPP:
DMT: %
AVI: %
BL: %
RW: %
SP: %

Intelligentiescore
TIQ:
PIQ:
VIQ:
VS:

Stimulerende factoren:

Belemmerende factoren:

Eigen inbreng leerling:

Onderwijsbehoefte:

Ontwikkelingsprognose:
Uitstroomniveau voortgezet onderwijs (Pro, VMBO, VMBO met LWOO enz):

ParnasSys - Notities leerling selectie

Notities van:
Geboortedatum:
Groep:

Uitstroomniveau per vakgebied op basis van DLE en FN

Technisch lezen DMT: DLE - FN
Technisch lezen AVI: DLE - FN
Begrijpend lezen: DLE - FN
Rekenen Wiskunde: DLE - FN
Spelling: DLE - FN

Tussendoelen met aanpak voor de periode: staan beschreven bij de leerling > plannen

Groep:

Doelen:

Resultaat:

Einddoel ..... zoals opgesteld bij ontwikkelingsprognose

Handtekening

- Een OPP wordt opgesteld voor leerlingen van wie de inschatting is dat de leerresultaten op één of meer gebieden lager dan niveau midden groep 7 zullen uitkomen of voor leerling voor wie extra ondersteuningsgelden vanuit het samenwerkingsverband worden ingezet.
- Voor leerlingen van wie de inschatting is dat ze het reguliere onderwijsprogramma in groep 8 kunnen volgen én van wie tevens de inschatting is dat hun eindniveau op minimaal midden groep 7 zal uitkomen, hoeft geen OPP te worden opgesteld.
- Vanaf eind groep 5 (DL 30) wordt bekeken of er leerlingen zijn die in aanmerking komen voor een OPP. Daarbij worden ook de einddoelen van de basisschool voor deze leerling (uitstroomperspectief) geformuleerd. Voorafgaand zijn er al de nodige stappen, met eventuele aanpassingen in het onderwijsaanbod, doorlopen.
- Wanneer bij jongere leerlingen de inschatting is dat ze de doelen midden groep 7 niet zullen halen wordt eveneens een OPP opgesteld. In de regel wordt dan echter nog niet het uitstroomperspectief geformuleerd.
- Het OPP wordt ondertekend door de ouders. De school is wettelijk verplicht met de ouders overleg te voeren over het uitstroomperspectief. Het is geen wettelijke vereiste dat de ouders instemmen met het uitstroomperspectief.
- Er ligt eveneens een wettelijke verplichting om met de ouders overleg te voeren over het handelingsdeel van het OPP. Het handelingsdeel kan pas vastgesteld worden wanneer de ouders instemmen. Wanneer dit problemen oplevert en ouders nog niet ingestemd hebben is het wettelijk bepaald dat de school in de tussentijd (totdat er

- overeenstemming is met de ouders) de ondersteuning bieden (het handelingsdeel uitvoeren) zoals zij dit voorstaat, ook al zijn de ouders het hier niet mee eens. De ouders worden door de school betrokken bij de halfjaarlijkse evaluatie van het OPP.
- Het OPP wordt halfjaarlijks geëvalueerd. Bijstelling van het OPP is pas aan de orde wanneer de resultaten op twee opeenvolgende toetsmomenten betekenisvol afwijken van de groeiverwachting.
  - Leerkracht en intern begeleider beslissen samen om een OPP op te stellen voor een leerling. De directeur wordt hierbij betrokken. Wanneer gestart wordt met een OPP is de directeur hier altijd van op de hoogte.
  - Bij de beslissing om een OPP op te stellen wordt altijd de aan de school verbonden orthopedagoog geconsulteerd. Dit is eveneens het geval wanneer de evaluatie aanleiding geeft om het OPP bij te stellen.
  - Het OPP fungeert eveneens als handelingsplan. Naast het OPP hoeven dan ook geen handelingsplannen worden opgesteld. Deze afspraak vraagt echter wel dat het OPP duidelijke uitspraken bevat over de wijze waarop aan de doelen gewerkt wordt (hoe, wat, wanneer en door wie).
  - Wanneer de school voor een specifiek leerling geld ontvangt van het samenwerkingsverband, ziet het ministerie dit als 'extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband'. Alleen in deze gevallen is registratie van het OPP in BRON verplicht.

5.2. Verlengde leertijd / doublure

5.2.1 Verlengde leertijd groep 1 en 2

Op SWS De Floreant gaan de herfstleerlingen (oktober-november-december) in principe door naar groep 2 mits er duidelijke aanwijzingen zijn dat doorgaan naar groep 2 voor de leerling niet wenselijk is. De wet op het primair onderwijs schrijft voor dat het kind recht heeft op een ononderbroken ontwikkeling en dat de basisschool binnen acht jaar doorlopen moet kunnen worden. Leerlingen die voor januari gestart zijn, zouden in beginsel aan het einde van het schooljaar door moeten stromen naar groep 2 en een jaar laten naar groep 3. In groep 1 en 2 staat de sociaal-emotionele ontwikkeling centraal, kleuters leren spelenderwijs. Bij de doorstroming wordt altijd vanuit de ontwikkeling van de leerling bekeken. Leerlingen die heel jong zijn in leeftijd en gedrag kunnen veel groei- en ontwikkelingsvoordeel van het verlengen hebben. De leerling heeft recht op een stevige basis. Zo kan de school tot de conclusie komen dat een leerling die voor 1 januari jarig is voor kleuterverlenging in aanmerking komt. Om deze beslissing te kunnen nemen kijkt de leerkracht naar de volgende aspecten:

- Nieuwsgierigheid, initiatieven laten zien en uitdagingen aan gaan
- Lichamelijke gezondheid, inclusief hoeveelheid energie
- Motivatie
- Concentratie
- Impulsiviteit, veel ongerichte activiteiten
- Werkhouding, uit zichzelf kiezen voor moeilijkere ontwikkelingsmaterialen en spelletjes
- Zelfstandigheid en zelfredzaamheid
- Sociaal gedrag/ kunnen samenspelen
- Motorische ontwikkelingsmaterialen
- Taal-spraak-denkontwikkeling/ rekenen-wiskunde ontwikkeling

Alle leerlingen van groep 1 en 2 worden gevolgd middels de leerlijnen in het Digikeuzebord. De gegevens hieruit zorgen voor een duidelijk beeld van de leerling. Medio mei/juni wordt definitief de beslissing genomen of de leerling doorgaat naar groep 2 of groep 3.

5.2.1.1. Overgang groep 1 naar groep 2

Bij de overgang van groep 1 naar groep 2 wordt het volgende viersporenbeleid gevolgd:

1. De leerling heeft minimaal 8 maanden kleuteronderwijs genoten en zit op eind groep 1 niveau. De leerling gaat door naar groep 2.

2. De leerling zit nog niet op alle gebieden op eind groep 1 niveau. De leerling gaat over naar groep 2. In groep 2 krijgt de leerling vanaf het begin van het schooljaar extra zorg en begeleiding om het gewenste niveau te bereiken beschreven in de groepsplannen. Op school wordt er o.a gebruik gemaakt van de grote en de kleine kring om kinderen extra instructie te kunnen geven. Dit wordt ondersteund door diverse materialen.
3. Uit de leerlijnen van het Digikeuzebord blijkt dat de leerling nog niet die kennis en vaardigheden heeft die nodig zijn om groep 2 te kunnen doorlopen. De leerling blijft in groep 1.
4. De leerling heeft minder dan 6 maanden onderwijs gehad maar zit al wel op eindniveau groep 1. De leerling wordt individueel besproken. Samen met de ouders wordt de beslissing genomen om de leerling door te laten gaan naar groep 2 of dat het verstandiger is om de leerling toch in groep 1 te laten.

5.2.1.2. Overgang groep 2 naar groep 3

Bij de overgang van groep 2 naar groep 3 worden de volgende criteria gehanteerd:

- De leerlijnen in het Digikeuzebord geven inzicht of de leerling voldoende basis heeft voor groep 3.
- De leerkracht en de intern begeleider maken een afweging over de volgende leerlingen: leerlingen die jong gedrag vertonen (niet leeftijdsadequaat), leerlingen met ontwikkelingsproblemen, leerlingen die op niveau zijn, leerlingen die nog geen zes jaar zijn.
- Medio januari wordt in gesprek met ouders de zorg aangegeven m.b.t. de schoolloopbaan van hun kind. Er wordt besproken wat de school gaat doen om de ontwikkeling van de leerling te stimuleren en op welke wijze ouders daar thuis eventueel aan bij kunnen dragen. Tevens wordt er aangegeven dat er medio mei/juni een definitieve beslissing genomen wordt.
- De beslissing om leerlingen door te laten gaan naar groep 3 wordt zo laat mogelijk genomen om de kans op een goede beslissing te kunnen verhogen.
- De beslissing t.a.v. de schoolloopbaan worden aan de hand van de volgende aspecten genomen:
  - De werkhouding moet goed zijn, de leerling moet langere tijd achter elkaar door kunnen blijven werken, gemotiveerd zijn om te werken en moet ook uit zichzelf regelmatig kiezen voor ontwikkelingsmaterialen en moeilijke spelletjes.
  - Hoe is de sociale ontwikkeling van de leerling? Voelt het zich thuis bij de andere leerlingen van groep 2?
  - Hoe is de taalontwikkeling? Beheerst de leerling de leesvoorwaarden op het niveau van groep 2?
  - Is de leerling emotioneel stabiel en heeft de leerling zelfvertrouwen?
  - Is de fijne motoriek op niveau?
  - Is de rekenontwikkeling op niveau: tellen, cijfersymbolen en is het logisch denken goed ontwikkeld?

5.2.1.3. Overgang van leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong

Sommige leerlingen zijn op alle gebieden verder dan hun leeftijdsgenoten. Vaak blijkt dit al in groep 1. In het intakegesprek met de ouders kan de school op de hoogte gesteld zijn van een ontwikkelingsvoorsprong. De leerkracht kan dan in overleg met de ouders beslissen dat een leerling in een eerder stadium mee gaat doen aan de groep 2 activiteiten. Dit wil niet zeggen dat de leerling dan vanzelfsprekend over gaat naar groep 3. Ook hier geldt weer dat de individuele ontwikkeling van de leerling voorop staat en dat er steeds overlegmomenten met de ouders zullen zijn. Als een leerling ook in groep 2 goed presteert, kan het voorkomen dat een leerling vervroegd naar groep 3 gaat. Dit zijn echter uitzonderingen. Over het algemeen geldt dat een leerling bij wie overwogen wordt om vroegtijdig naar groep 3 te laten gaan een duidelijke voorsprong moet hebben op leeftijdsgenoten. Daarnaast moet hij/zij alles goed mee kunnen doen met groep 2. Bij voorkeur laat de leerling ook op het aanbod van groep 2 zien dat hij/zij hoger presteert dan de gemiddelde leerling van groep 2. Dit gedurende langere tijd. Bij veel leerlingen in de kleuterleeftijd is er sprake van een ontwikkelingsvoorsprong die later weer ingelopen kan worden door de anderen. Er blijft sprake van een uitzondering omdat in groep 2 veel aandacht geschonken wordt aan de brede

ontwikkeling van de leerlingen en in groep 3 meer aandacht is voor het cognitieve aspect. Dit is iets waar de leerling wel aan toe moet zijn. Ook hier geldt dat het advies van de leerkracht bindend is. Dezelfde procedure en tijdpad wordt gevolgd als bij leerlingen die nog niet op niveau zijn, zoals hierboven beschreven.

5.2.2. Doublure groep 3 - 8

Op SWS De Floreant komt het nauwelijks voor dat leerlingen in groep 3-8 doubleren. Door de enkele groepen zal het een enorme impact hebben op een leerling als hij/zij in dezelfde groep blijft zitten en de rest van de leerlingen wel ziet doorgaan. In een combinatiegroep is dit anders. Daarom wordt ernaar gestreefd om de beslissing van een eventuele verlenging al in de kleuterperiode te laten plaatsvinden. Mocht het toch voorkomen dat een leerling in groep 3-8 doubleert, dan zal de sociaal-emotionele ontwikkeling hierin de doorslag geven. Op het gebied van het aanpassen van het onderwijs is er door de enkele groepen, die relatief klein zijn, veel mogelijk.

Wanneer er sprake is van een eventuele doublure is er altijd een voortraject geweest. Dat voortraject bestaat uit een aantal onderdelen:

- De betreffende leerling is binnen het groepsoverzicht in de ondersteuningsgroep geplaatst.
- De betreffende leerling heeft voor de betreffende vakken extra en of verlengde instructie ontvangen.
- Er zijn eventueel individuele handelingsplannen uitgevoerd en geëvalueerd.
- De leerling is besproken met de intern begeleider.
- De leerling is besproken met de orthopedagoog van de IJsselgroep.
- Er heeft een intelligentie onderzoek plaatsgevonden.
- De betreffende leerling laat bovenal zien dat het op sociaal-emotioneel gebied jonger is en daardoor geen of nauwelijks aansluiting vindt bij de huidige groep.
- Ouders worden in een vroeg stadium bij de eventuele doublure betrokken.
- Wanneer een leerling doubleert betekent dit niet automatisch dat alle leerstof en instructie wordt herhaald. De leerling heeft recht op zoveel mogelijk een ononderbroken ontwikkeling.

5.3. Ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften als gevolg van dyslexie

Bij leerlingen met dyslexie is het lees-/spellingprobleem hardnekkig. De hardnekkigheid moet over een langere periode en met herhaalde testafnames aangetoond worden. Dan zou er gesproken kunnen worden over (mogelijk) dyslexie. Het is belangrijk om de taalontwikkeling van een leerling al vroeg te volgen en eventueel maatregelen te nemen. Kenmerken die kunnen wijzen op dyslexie worden d.m.v. methodetoetsen, LVS toetsen en observaties van de leerkracht gesignaleerd. Alle leerlingen worden gevolgd via eenzelfde lijn, waarbij verwezen wordt naar het Protocol leesproblemen en Dyslexie: [Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 3.0 | Dyslexie Centraal](#).

Het Protocol Leesproblemen en Dyslexie geeft adviezen aan scholen hoe zij leerlingen met leesproblemen kunnen begeleiden en ondersteunen. Ruim de helft van de leerlingen gaat met deze hulp snel en goed vooruit. Is er ondanks extra hulp toch geen vooruitgang (of te weinig vooruitgang), dan kan er sprake zijn van (ernstige) dyslexie en is het raadzaam een dyslexieonderzoek te laten verrichten. Afhankelijk van het leesniveau zijn de eerste maatregelen: extra instructie- en oefentijd, voorinstructie/verlengde instructie of inzet van extra materialen. Leerlingen met een grotere achterstand of met hardnekkige problematiek krijgen een handelingsplan voor lezen en/of spellen. Hierin worden ook concrete doelen geformuleerd voor een kortere periode. Er wordt intensief met het kind gewerkt. Als een basisschool de hardnekkigheid kan aantonen, mag de school een leerling verwijzen naar een gecertificeerd orthopedagoog of psycholoog om met onderzoek dyslexie vast te stellen.

Op SWS De Floreant wordt er voor de zwakke lezers gehandeld op ondersteuningsniveau 3. Zwakke lezers zijn de leerlingen die meer dan een half jaar achterstand hebben op de Avi, voor deze

leerlingen wordt vanaf groep 5 ook nog de DMT afgenomen. In groep 3 en 4 wordt deze nog bij alle leerlingen afgenomen. De volgende afspraken worden gehanteerd:

- Leerlingen hebben meer dan een half jaar achterstand op de Avi.
- Leerlingen die in aanmerking komen voor een onderzoek naar dyslexie halen daarnaast herhaaldelijk lage V-scores, de zogenoemde E-scores.
- Er wordt gedurende een periode van 12 weken een plan opgesteld, waarin minimaal drie keer in de week, gedurende 20 minuten intensief wordt geoefend met een leerkracht.
- Er wordt gebruik gemaakt van Connect of Ralfi, afhankelijk van het leesniveau van de leerling.
- Er wordt een plan in ParnasSys aangemaakt volgens een vast format.
- Het vermoeden van dyslexie wordt met ouders besproken.
- Indien er voldaan wordt aan ondersteuningsniveau 3 en de hardnekkigheid aangetoond kan worden, zorgt school ervoor dat de ouders een aanmeldformulier krijgen. Tevens zorgt school ervoor dat het leerlingdossier compleet is en de benodigde documenten naar de dyslexiebehandelaar gestuurd worden.
- Na goedkeuring van het leerlingdossier wordt de leerling uitgenodigd voor een vergoed onderzoek.
- De resultaten van het onderzoek worden naar ouders gestuurd en na toestemming met school besproken.

Indien er sprake is van dyslexie zal de leerling een dyslexieverklaring ontvangen. Daarnaast zal de leerling behandelingen krijgen die volledig vergoed worden. Bij voorkeur vinden de behandelingen op school plaats, dit om de lijnen met school kort te houden in de afstemming van het aanbod. Bij de toetsing zijn een aantal aanpassingen mogelijk, deze staan beschreven in het toetsbeleid. Het toetsbeleid is terug te vinden in Teams > 6. Kwaliteit > 2. Onderwijs > Toetsbeleid. In de aanpak kunnen er ook aanpassingen gedaan worden, zoals o.a.: het vergroten van werk op A3, voorleesfuncties inzetten / voorleespen, Yoleo t.b.v. het vergroten van de leesmotivatie en extra tijd om opdrachten te verwerken.

5.4. De ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften als gevolg van ernstige rekenproblemen

Ernstige rekenproblemen ontstaan wanneer het gedurende langere tijd niet lukt om de juiste afstemming te realiseren van het onderwijsaanbod op de onderwijsbehoeften van de leerling. Er wordt gesproken van dyscalculie als ernstige rekenproblemen ontstaan ondanks tijdig ingrijpen, deskundige begeleiding en zorgvuldige pogingen tot afstemming. De problemen blijken hardnekkig te zijn. De rekenwiskundige ontwikkeling van de leerling wordt waarschijnlijk belemmerd door kindfactoren.

De school volgt nauwlettend de ontwikkeling van de leerlingen met behulp van het LVS, tevens wordt er gezorgd voor vroegtijdige preventie en signalering:

- In de onderbouw is men goed op de hoogte van de rekenontwikkeling van de leerlingen, het team laat zich regelmatig scholen.
- Dagelijks wordt er in groep 1 en 2 minimaal 30 minuten aan rekenactiviteiten gedaan.
- De ontwikkeling wordt geregistreerd in het LVS.
- Vanaf groep 3 wordt er elke dag 1 uur gerekend.
- Er wordt gewerkt met De Vertaalcirkel.
- Diagnostisch rekengesprek is in alle groepen van wezenlijk belang.
- Bij twijfel afnemen UGT-R, klein rekenonderzoek of andere observatielijsten.
- Consultatie door orthopedagoog.

Op SWS De Floreant wordt er voor de zwakke rekenaars gehandeld op ondersteuningsniveau 3. Zwakke rekenaars zijn de leerlingen die een IV- of V-score behalen op het Cito LVS. Voor deze leerlingen wordt een plan aangemaakt in ParnasSys. De volgende afspraken worden gehanteerd:

- Inzet handelingsmodel.
- Bareka Rekenmuurtje: in kaart brengen van de hiaten.
- Extra inzet automatiseren d.m.v. drempelspellen en spellen Met Sprongen Vooruit. Dit bovenop de reguliere lestijd, minimaal een uur per week.
- Inzet verhaalsommen.nl of redactiesommen.nl. Dit kan individueel of klassikaal. Accent ligt erop dat de leerlingen beter leren begrijpen hoe een redactiesom werkt.
- Naar behoefte inzet van de rekencoördinator of rekenspecialist van expertisenetwerk.

De stappen vanuit het protocol Ernstige Rekenwiskunde problemen en Dyscalculie (ERWD) worden gevolgd indien er mogelijk sprake is van dyscalculie en een onderzoek wenselijk is, zie hieronder in grote lijnen:

- Dit betreft leerlingen bij wie 6 maanden individuele begeleiding onvoldoende ontwikkeling heeft opgeleverd.
- De hardnekkigheid van de rekenproblemen is aangetoond.
- Inzet externe onderzoeker, nogmaals een half jaar planmatig werken met intensieve begeleiding.
- Indien er aangetoond wordt dat er sprake is van dyscalculie, wordt er een dyscalculie verklaring afgegeven. Tevens zal er gekeken worden naar de inzet van hulpmiddelen.

5.5. De ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften als gevolg van gedrag

Voor een leerling met gedragsproblematiek is het belangrijk dat alle omgevingsfactoren van de leerling worden geoptimaliseerd. Dat betekent dat er overleg en afstemming plaatsvindt tussen school, ouders en indien wenselijk externen. De onderwijsbehoeften van de leerling is hierbij leidend. Voor de leerling met behoefte aan intensievere ondersteuning op het gebied van gedrag geldt het volgende:

- De leerkracht bespreekt de zorgen met ouders en de intern begeleider.
- Er wordt gezocht naar een oorzaak / verklaring van het gedrag, maar bovenal wordt er gekeken naar de onderwijsbehoeften van de leerling. De leerkracht past zijn/haar handelen aan om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling. De intern begeleider heeft een coachende rol.
- Er wordt tevens ingezoomd op de thuissituatie, welke ondersteuning is er nodig?
- Naar behoefte vindt er een leerlingbespreking met de orthopedagoog plaats.
- Naar behoefte wordt er een gedragspecialist of beeldcoach vanuit het expertisenetwerk ingeschakeld.
- Naar behoefte wordt de leerling aangemeld bij het ondersteuningsteam (CJG).
- Naar behoefte wordt de leerling aangemeld bij Jeugdhulp op School (JoS).
- Naar behoefte wordt er contact opgenomen met een klantmanager jeugd van de gemeente.
- Er wordt planmatig gewerkt aan het bevorderen van meer positief gedrag. Het plan wordt genoteerd in ParnasSys.
- Naar behoefte wordt er een Ronde Tafel Gesprek (RTG) georganiseerd, waarbij ouders en op aanvraag externen uitgenodigd kunnen worden: GGZ, Intensieve Pedagogische Gezinsbegeleiding, leerplichtambtenaar. Het RTG heeft als doel om in kaart te brengen wat er nodig en mogelijk is.
- In overleg met de betrokkenen kan er eventueel een aanmelding volgen bij de TC voor plaatsing op het speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs. Er wordt dan een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aangevraagd.

5.6. De ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften als gevolg van hoogbegaafdheid

Over het algemeen wordt uitgegaan van hoogbegaafdheid bij een IQ van 130 of hoger. Maar hoogbegaafdheid is meer dan alleen (cognitieve) intelligentie. Het gaat om een wezenlijk andere manier van denken en doen. Persoonlijkheid, creativiteit en doorzettingsvermogen spelen ook een belangrijke rol. Het is een wezenlijk deel van het zijn van de mens, hoe je als mens denkt en handelt.

SWS De Floreant werkt vanuit het beleid- en uitvoeringsplan hoogbegaafdheid van Aves. Dit document is terug te vinden in Teams > 6. Kwaliteit > 6. Aves > beleid- en uitvoeringsplan hoogbegaafdheid Aves. Tevens wordt er in schooljaar 2023-2024 een nieuwe beleidsplan voor SWS De Floreant opgesteld.

5.6.1. Signalering van (hoog)begaafdheid

Er wordt gebruik gemaakt van de SIDI toolkit om een overzicht te krijgen van welke leerlingen in de groep mogelijk (hoog)begaafd zijn. De snelle screening (stap 1) geeft direct inzichtelijk of er mogelijk sprake is van (hoog)begaafdheid. De leerkracht krijgt, door per leerling een aantal vragen te beantwoorden, een groepsoverzicht van leerlingen voor wie verder onderzoek (signalering of diagnostiek) wenselijk is. Ieder schooljaar wordt de groepssignalering gedaan in de groepen 1, 3 en 5. In de groepen 1 en 3 wordt deze 6 weken na instroom gedaan, in groep 5 aan het eind van het schooljaar. Bij instroom wordt tijdens het aanmeldgesprek met de ouders van een nieuwe leerling besproken of er mogelijk sprake is van een ontwikkelingsvoorsprong. Indicatie uit externe informatiebronnen zoals peuterspeelzaal, onderwijskundig rapport na overstap van een andere school, schoolarts en/of consultatiebureau.

5.6.2. Onderwijsbehoeften

In de module diagnostiek van SIDI worden nieuwe gegevens over een leerling verzameld om op basis daarvan een conclusie te trekken over de veronderstelde capaciteiten van de leerling en zijn specifieke leer- en begeleidingsbehoeften. Er wordt een beslissing genomen over de te bieden leerlingbegeleiding met deze gegevens, samen met de conclusies uit observaties, overleg met leerkracht en intern begeleider, een gesprek met de leerling, een gesprek met ouders en eventuele aanvullende gegevens van externe deskundigen. De leerlingbegeleiding bestaat voornamelijk uit compacten en verrijken van de reguliere leerstof. Daarnaast kan de specialist HB van het expertisenetwerk gevraagd worden om mee te denken. Voor vervroegde doorstroming wordt aangeraden om de stappen van de versnellingswenselijkheidlijst door te lopen.

Contactpersonen:

*Sicco Schonewille (voorzitter werkgroep HB)
s.schonewille@aves.nl*

*Jeanet Bollema (specialist HB)
j.bollema@aves.nl*

*Esther Kuitert (specialis HB)
e.kuitert@aves.nl*

5.7. De ondersteuning van kinderen met extra onderwijsbehoeften als gevolg van auditieve- communicatieve beperkingen

Wanneer uit de signalering blijkt dat een leerling op auditief- communicatief gebied een extra ondersteuningsbehoefte heeft, kijken de leerkracht en de intern begeleider samen naar de mogelijkheden. Naar behoefte wordt er een consultatie met de orthopedagoog ingepland. Er worden doelen opgesteld in een ondersteuningsplan en daarin de specifieke onderwijsbehoefte- en aandachtspunten voor die leerling omschreven. Wanneer na een half jaar de handelingsverlegenheid toeneemt is het mogelijk contact op te nemen met de volgende expertisemogelijkheden:

- Regionaal Expertisecentrum Noord- Nederland. www.rec2noordnederland.nl
- Steunpunt autisme: www.recflevoland.nl . Voor informatie en advies ASS- leerlingen met een auditief en communicatieve ondersteuningsbehoefte.

Contactpersonen:

*Regionaal expertisecentrum Noord- Nederland
050-5331931*

5.8. De ondersteuning van kinderen met extra onderwijsbehoeften als gevolg van visuele beperkingen

In de meeste gevallen zal een leerling via de ouder onder begeleiding op school komen. Het gaat dan om leerlingen, die vanaf de geboorte blind of slechtziend zijn of door een ziekte blind of slechtziend zijn geworden. Het kan zijn dat een leerling op de basisschool een oogziekte krijgt waardoor het blind of slechtziend wordt. In al deze gevallen is er specifieke hulp noodzakelijk. In Nederland is dat wettelijk geregeld. Het is belangrijk om in alle gevallen, dus ook bij twijfel of minder opvallende afwijkingen vroegtijdig Bartiméus of Visio in te schakelen. Er zijn verschillende mogelijkheden voor ondersteuning.

5.8.1. Toelating tot het onderwijs en de ambulante onderwijskundige begeleiding van Bartiméus

De toelating tot het (speciaal) onderwijs en de ambulante onderwijskundige begeleiding is wettelijk geregeld en is in handen van de Commissie van Onderzoek. Leerlingen met een visuele beperking

die hen belemmert in het onderwijsleerproces, komen in aanmerking voor onderwijs of begeleiding door Bartiméus Onderwijs. De Commissie van Onderzoek houdt zich aan de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie, die aangeven wanneer een kind blind of slechtziend is.

Een maatschappelijk werker, die deel uitmaakt van de Commissie van Onderzoek, heeft bij aanmelding een gesprek met de ouders, daarna worden ouders en kind uitgenodigd voor een aantal onderzoeken, zoals een oogheelkundig onderzoek, een psychologisch onderzoek en/of een observatie in de school. De Commissie van Onderzoek bespreekt de onderzoeksresultaten, bepaalt of er een indicatie is voor onderwijs of ambulante onderwijskundige begeleiding en formuleert een advies. Zij doet dit in samenwerking met de sectoren Wonen en Dienstverlening van Bartiméus. Het voordeel van die samenwerking is, dat het onderwijs, de begeleiding thuis en eventueel het wonen op de woongroep goed op elkaar worden afgestemd. Bij het formuleren van een advies gaat Bartiméus zoveel mogelijk uit van de gedachte: gewoon onderwijs waar dat kan, speciaal waar het nodig is. Het advies wordt met ouders besproken en er wordt gekeken naar de mogelijkheden. De ouders nemen uiteindelijk de beslissing.

5.8.2. Toelating tot het onderwijs en de ambulante onderwijskundige begeleiding van Visio

Leerlingen met visuele functiestoornissen die belemmerend zijn voor het onderwijsleerproces en de participatie in onderwijsleeractiviteiten, kunnen worden aangemeld bij Koninklijke Visio. Na de aanmelding worden verschillende oogheelkundige onderzoeken verricht en gegevens verzameld. De Commissie van Onderzoek beoordeelt of een kind een dusdanige beperking in de visus ondervindt dat het wordt toegelaten tot het onderwijs of de ambulante onderwijskundige begeleiding van Koninklijke Visio. Met begeleiding in het reguliere onderwijs, ambulante onderwijskundige begeleiding, maakt Visio het mogelijk dat een blind of slechtziend kind naar een basisschool in de buurt kan gaan. Op deze manier kan het kind in de natuurlijke leefomgeving naar school, het kan een eigen vriendenkring opbouwen in de nabijheid van zijn woonplek en het kan stapsgewijs leren om zelfstandig naar school te gaan. Uitgangspunt is: regulier waar het kan, speciaal waar het moet.

Contactpersonen:

*Bartiméus infolijn
info@bartimeus.nl
088-8899888*

*Visio Noord-Nederland
aobharen@visio.org
088-5858585*

5.9. De ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften als gevolg van lichamelijke en/of motorische beperkingen

Leerlingen met extra onderwijsbehoeften als gevolg van lichamelijke en/of motorisch beperkingen worden als volgt gesignaleerd:

- Vanaf de geboorte is er al sprake van een lichamelijke beperking, in dat geval wordt het gemeld via de ouders.

- Observaties door leerkracht of door warme overdracht voorschools.
- Bij jonge kinderen kan een beroep gedaan worden op Integrale Vroeghulp.
- Screening door de fysiotherapeut en/of ergotherapeut.

5.9.1. Onderwijsbehoeften algemeen

Deze leerlingen hebben het volgende nodig op school:

- Begeleiding van de leerlingen naar weerbaarheid en een reëel en positief zelfbeeld.
- Een fysiotherapeut die het kind al begeleidt kan adviezen en tips geven om met het kind om te gaan op school.
- Aanpassen van het schrijfonderwijs (evt. blokschrift) en/of compenserende materialen ICT. De ergotherapeut kan hierin adviseren.
- Aangepast meubilair, motorisch ondersteunende materialen, aanpassingen in de ruimte. De ergotherapeut kan hierin adviseren.
- Aanpassingen binnen de gymlessen zodat het kind zich al bewegend kan ontwikkelen op motorisch en sociaal-emotioneel gebied in overeenstemming met zijn mogelijkheden. De specialist bewegingsonderwijs van de Twijn kan hierin adviseren.

5.9.2. Ambulant begeleider van de Twijn

Binnen het samenwerkingsverband is een ambulant begeleider van de Twijn beschikbaar die de school op maat kan ondersteunen bij vragen rond deze doelgroep. De inzet ziet er als volgt uit:

- Informatie geven over de aard van de beperking en/of ziekte van de leerling en de consequenties voor het onderwijs.
- Voorlichting geven en adviseren over ondersteunende programma's, lee- en hulpmiddelen, aangepast meubilair.
- Observatie uitvoeren en adviezen geven.
- Speciale programma's ontwikkelen.
- Plannen en protocollen opstellen.
- Leerkrachten, schoolteams ondersteunen.

<i>Contactpersonen:</i>	
<p><i>De Twijn</i> <i>info@detwijn.nl</i></p> <p><i>Arianne de Vries (Ambulant begeleider)</i> <i>a.devries@ooz.nl</i></p>	<p><u><i>Kinderfysiotherapeuten Noordoostpolder</i></u> <u><i>Fysiomotion</i></u> <i>Urkerweg 1</i> <i>8303BX, EMMELOORD</i> <i>Telefoon: 0527-637325</i></p>
<p><u><i>Praktijk voor fysiotherapie & kinderfysiotherapie Kleijn</i></u> <i>De Klamp 85, 8308 CD Nagele</i> <i>0527 652 931</i> <i>www.fysiotherapiekleijn.nl</i></p>	<p><u><i>Kinderfysiotherapie Moor Kids</i></u> <u><i>www.moor-kids.nl</i></u> <i>Telefoon 038-4204737</i> <i>Praktijk in Emmeloord en Urk, ook op locatie</i></p>
<p><u><i>Ergotherapiepraktijk N.O.P.</i></u> <i>Mevrouw T. A. Post Ergotherapeut</i> <i>Europalaan 40a</i> <i>8303 GJ Emmeloord</i> <i>06-13729411</i> <i>info@ergotherapiepraktijknop.nl</i></p>	<p><u><i>Sport Extra Emmeloord</i></u> <i>Voor inlichtingen en aanmelding voor Club Extra:</i> <i>Stichting Carrefour tel. 0527 -630000 Vragen naar één van de beweegcoaches</i> <i>Sportservice Flevoland tel. 0320-251113</i></p>

5.10. De ondersteuning van ZML-leerlingen

Dit zijn leerlingen waarbij sprake is van een matige of licht verstandelijke beperking. Het IQ is gemeten tussen de 55 en 70. Er is sprake van een geringe sociale redzaamheid (psychodiagnostisch onderzoek door psycholoog/orthopedagoog). Er is sprake van tekortkomingen in leer- en taakgedrag of van zeer geringe schoolvorderingen. Bij leerlingen tot 8 jaar is er een zeer geringe vooruitgang gedurende een jaar in werkhouding, taakgerichtheid, aandacht en motivatie te zien. Bij leerlingen van 8 t/m 11 jaar is er een zeer geringe vooruitgang gedurende een jaar bij twee didactische gebieden. 3: Leerlingen vanaf 12 jaar laten schoolvorderingen zien die niet verder gaan dan de beheersing van de lesstof t/m eind groep 3 van de basisschool. De voorgaande signaleringen zijn vastgelegd in een verslag, dat is opgesteld door een erkend onderzoeker (psychiater, GZ-psycholoog, Klinisch psycholoog, NIP-kinderpsycholoog, Orthopedagoog Generalist). Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn nog:

- Een goedgekeurde test, zoals WISC-V of SON-R, dient afgenomen te zijn.
- Het onderzoek mag niet ouder zijn dan 2 jaar.
- Het verslag moet voorzien zijn van datum, naam, functie en handtekening v/d onderzoeker.

5.10.1. Onderwijsbehoeften algemeen

Passend Onderwijs voor leerlingen met een verstandelijke beperking is onderwijs dat kijkt naar de mogelijkheden van de leerling en zorgt voor onderwijs op maat. Voor de ene leerling is dat het beste te realiseren op een reguliere school, voor andere leerlingen op een speciale school. Het opstellen van een ontwikkelingsperspectief is een belangrijk onderdeel van de onderwijsloopbaan van leerlingen met een verstandelijke beperking. Er wordt gekeken naar de te verwachten doelen die een leerling kan halen binnen het onderwijs en met passende ondersteuning. Er is dus een toereikende zorgstructuur nodig.

5.10.2. Aandachtspunten voor de school

De school biedt individuele aandacht tijdens de gehele onderwijstijd. De medewerkers hebben specialistische kennis over verstandelijke beperkingen en de gevolgen daarvan. Ook de professionele houding van de medewerkers is hierop afgestemd. De school beschikt over een medewerker met een Master EN opleiding die gespecialiseerd is in het begeleiden van leerlingen met een beperkt IQ. Er zijn permanent assistenten in de klas beschikbaar.

Er is tijd en ruimte voor individuele aanpak en therapie. De methodes zijn aangepast op de kerndoelen ZMLK. Er is tijd en ruimte voor oefenmogelijkheden gericht op werk, vrije tijd en goed burgerschap, gerelateerd aan de doelen uit het ontwikkelingsperspectief voor de kinderen.

De school beschikt over geschikte verzorgings- en therapieruimtes, waaronder snoezelruimtes. Er zijn lokalen die gericht zijn op werken, wonen en vrije tijd. Sanitaire ruimtes, verkeersruimtes en speelruimtes zijn afgestemd op de mogelijkheden en beperktheden van de leerlingen.

De medewerkers van de school werken nauw samen met de ouders, Jeugdzorg, zorginstellingen, therapeutische omgevingen, MEE, naschoolse en logeeropvang. Er is nagenoeg altijd sprake van Eén kind, één plan (EKEP), dus intensieve samenwerking tussen zorg en onderwijs.

Contactpersonen:

Aart Reussing (Algemeen directeur Zonnebloemschool)
Aart.reussing@zonnebloemschool.nl

Ingrid Snels (Directeur en locatieleider Zonnebloemschool)
Ingrid.snels@zonnebloemschool.nl

Maaïke Kieft (Algemeen adjunct-directeur Zonnebloemschool)
Maaïke.kieft@zonnebloemschool.nl

5.11. De ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften als gevolg van (langdurig) ziekte

De verantwoordelijkheid voor het onderwijs aan een leerling, ziek of niet, ligt altijd bij de school waar de leerling staat ingeschreven. Voor leerlingen die langdurig en/of chronisch ziek zijn, kan de school ondersteuning aanvragen van een consulent ondersteuning onderwijs zieke leerlingen werkzaam bij een onderwijsbegeleidingsdienst of bij een educatieve voorziening van een academisch ziekenhuis. Aan deze ondersteuning zijn geen kosten verbonden.

5.11.1. Consulent ondersteuning onderwijs zieke leerlingen

Een consulent ondersteuning onderwijs zieke leerlingen kan de school helpen bij het opstellen en uitvoeren van een begeleidings-/handelingsplan voor de zieke leerling, ook als een leerling met een chronische ziekte wel in staat is naar school te gaan. Een consulent kan samen met de ouders en de school in kaart brengen wat het kind in relatie tot zijn / haar ziekte aan kan en welke onderwijsbehoeften er zijn. Er kan ook informatie gegeven worden over de mogelijke gevolgen van de ziekte, medicatie en/of de behandeling op leren en/of gedrag en de consulent kan in beperkte mate het onderwijs aan de zieke leerling verzorgen.

Een leerling kan tijdens zijn / haar ziekte medische zorg nodig hebben. De school kan met de ouders bespreken wie die zorg geeft. Daarnaast wordt er met het kind een kindgesprek gevoerd om de verantwoordelijkheid van het kind aan te spreken.

De school kan zorgtaken overnemen, maar is daar niet toe verplicht. Voor oudere kinderen kan het prettig zijn om zo veel mogelijk zorgtaken zelf te doen; dit moet worden besproken met de leerling, de ouders en de arts.

5.11.2. Aandachtspunten basisschool

Bij zieke leerlingen is de onderstaande wijze van werken een manier om de leerling betrokken te laten blijven bij de school en het onderwijsproces. De leerling houdt hierdoor toekomstperspectief en een sociaal-emotioneel isolement wordt zoveel mogelijk voorkomen. Het vraagt vooral van de groepsleerkracht veel tijd en inzet. Ook van de overige leerkrachten die met de leerling te maken hebben, wordt betrokkenheid en extra inzet gevraagd. Mogelijk kan de school extra tijd voor de groepsleerkracht beschikbaar stellen.

De groepsleerkracht is de eerst verantwoordelijke voor het contact met de leerling en ouders/verzorgers. De groepsleerkracht informeert de directeur en de intern begeleider. De groepsleerkracht bepaalt in samenspraak met de intern begeleider welk schoolwerk voor deze periode van belang is voor de leerling. De groepsleerkracht informeert andere leerkrachten die lesgeven aan deze leerling en geeft zo nodig handelingsadviezen.

Contactpersonen:

*Sabine Timmers – OZL IJsselgroep
sabine.timmers@ijsselgroep.nl
088-0931880*

5.12. Ondersteuning van Nieuwkomers en NT2 leerlingen

Nieuwkomers zijn leerlingen die korter dan een jaar in Nederland zijn en geen beheersing van de Nederlandse taal hebben. Dat kunnen kinderen zijn van o.a. arbeidsmigranten, adoptiekinderen, gemengde huwelijken, vluchtelingen die recent een verblijfsvergunning hebben gekregen. NT2 leerlingen zijn leerlingen die in de thuissituatie een andere moedertaal hebben dan de Nederlandse taal.

5.12.1. Onderwijsbehoeften algemeen

Ten aanzien van het onderwijs kunnen we drie behoeften onderscheiden:

1. Persoonlijkheidsvorming: wat is nodig om te leven als autonoom persoon?
2. Sociale vorming: wat is nodig om met anderen in de maatschappij en in de klas te functioneren?
3. Kwalificatie: wat is nodig aan kennis, vaardigheden en houdingen om succes op school te hebben en deel te kunnen nemen aan de maatschappij?

5.12.2. Onderwijsbehoeften pedagogisch en didactisch

De moedertaal is wezenlijk van belang voor deze leerlingen, ten aanzien van identiteit en nauwe samenhang tussen taal en andere mentale processen, tussen taal en cultuur. Leerlingen (tussen de 5 en 12 jaar) die nog maar pas in Nederland zijn gaan eerst naar AZS De Wissel of dependance De Schakelvoorziening. Hier krijgen zij een taalbad gedurende de instapfase. Aan het eind van de Schakelperiode gaan deze leerlingen over naar reguliere basisscholen in de doorgroEIFase. Voor deze leerlingen is het belangrijk om een geleidelijke overgang te maken van dagelijkse taal naar schooltaal. De volgende didactische onderwijsbehoeften staan centraal:

- Het uitgangspunt van taalonderwijs op de Aves scholen is dat er gewerkt wordt binnen een sprekend thema waarbij interessante, rijke contexten de leerlingen uitdagen tot het gebruik en daarmee ontwikkelen van taal.
- Aanbod van rijke teksten met krachtige opdrachten, hoge lees- en schrijffrequentie.
- Er wordt specifiek ingezet op (lees)begrip.
- Leerlingen worden op maat gemotiveerd en geïnstrueerd.
- Er is specifiek aandacht voor vak- en taaldoelen.
- Leren en het leerproces worden zichtbaar gemaakt.
- Organisatie van gevarieerde samenwerkingsopdrachten met wederzijdse afhankelijkheid.
- Taalsteun aansluitend bij de voorkennis op product en proces.
- Gevarieerd toetsen.
- Om leerlingen te helpen contexten en teksten te begrijpen, worden ICT en visualisatie ingezet.
- Interactie wordt bevorderd in zowel de Nederlandse taal als de moedertaal (ook sociaal emotioneel).
- De eigen taal en cultuur krijgt een plaats binnen het onderwijs.
- Voor leerlingen die van de Schakelvoorziening of de Wissel komen wordt bij aanvang bekeken of zij behoefte hebben aan een OPP. Dit is maatwerk en niet altijd noodzakelijk.

Deel 6

Samenwerking met externe partners

De school behoudt altijd regie in het samenwerken met externe partners. Zij blijft ten alle tijde verantwoordelijk voor het onderwijs dat gegeven wordt, zo ook voor de inzet van externe partners.

6.1. Samenwerking met medewerkers Expertisenetwerk

6.1.1 Afspraken inzet medewerkers Expertisenetwerk

Bij een dergelijke hulpvraag hebben de scholen van Aves de mogelijkheid om verschillende externe partners in te schakelen. Binnen Aves kan er een beroep gedaan worden om medewerkers van het Expertisenetwerk (EN) in te schakelen voor ondersteuning bij het realiseren van een passend onderwijsaanbod voor leerlingen. Over de inzet van medewerkers EN zijn de volgende afspraken gemaakt:

- De medewerkers EN geven advies, bieden leerkrachtbegeleiding en -coaching. De school blijft verantwoordelijk voor de ondersteuning van de leerling.
- Alleen scholen kunnen vragen voorleggen aan de medewerkers EN. Ouders kunnen geen beroep doen op de dienstverlening.
- De school vraagt ouders schriftelijk toestemming voor de inzet van de medewerker EN. Daarbij wordt gewerkt met een standaard toestemmingsformulier. Het is de verantwoordelijkheid van de school om het ondertekende formulier te bewaren in het leerlingdossier.
- De aanvraag voor de inzet van de medewerkers EN loopt via de intern begeleider.
- De intern begeleider neemt rechtstreeks contact op met een medewerker EN, per telefoon of per mail.
- De intern begeleider zorgt ervoor dat voor de eerste afspraak met de medewerker EN al antwoord is op de volgende vragen:
  - Wat is de hulpvraag?
  - Van wie komt de hulpvraag?
  - Wat is het doel van de inzet van de medewerker EN?
  - Wat is tot nu toe al ondernomen? Met welk resultaat?
  - Was er al eerder een medewerker EN betrokken? Zo ja, wie, welke interventies, welk resultaat?
  - Waar heeft de leerkrachtcoaching van de intern begeleider zich tot nu op gericht?
  - Is er sprake van een lopend plan /van andere schriftelijk vastgelegde relevante informatie? Indien ja, dan deelt de intern begeleider deze info voorafgaand aan het eerste gesprek met de medewerker EN, bij voorkeur middels Zivver.
- Bij het eerste gesprek met de medewerker EN zijn leerkracht én intern begeleider aanwezig. Tijdens dit gesprek wordt de hulpvraag verder verkend, worden de doelen eventueel bijgesteld (verfijnd) en worden afspraken gemaakt over de activiteiten die de medewerker EN gaat uitvoeren. Intern begeleider, leerkracht en medewerker EN maken samen afspraken over de activiteiten die de medewerker gaat uitvoeren. Tevens worden er afspraken gemaakt over de rol en verantwoordelijkheden van leerkracht en intern begeleider tijdens het traject.
- De intern begeleider is gedurende het traject altijd de regievoerder.
- De medewerker EN richt zich altijd op het versterken van het leerkrachthandelen.
- Bij mailcontact tussen medewerker EN en leerkracht (gedurende het traject) wordt de intern begeleider altijd in cc meegenomen.
- De medewerker EN werkt niet met leerlingen.
- De school onderhoudt de contacten met de ouders. De medewerker EN zal - indien nodig - bij (sommige) oudergesprekken aanwezig zijn, maar onderhoudt niet zelfstandig het contact met ouders.
- De medewerker EN kan het advies geven tot afstemming met andere medewerkers EN of derden (denk aan jeugdverpleegkundige) die betrokken zijn bij de leerling. De intern begeleider neemt vervolgens het initiatief. Hiervoor is toestemming van de ouders nodig.

- Voor het realiseren van een soepele overgang naar het voortgezet onderwijs bij leerlingen waarover de basisschool twijfelt over het gedrag heeft de basisschool de mogelijkheid om een trajectbegeleider van Aandacht+ in te schakelen. Het hoort niet bij de taak van de medewerker EN om de overdracht naar het voortgezet onderwijs te begeleiden. Wel kan de intern begeleider de medewerker EN consulteren bij vragen rondom de overgang naar het voortgezet onderwijs.
- De Toewijzingscommissie (TC) heeft de mogelijkheid om te adviseren een medewerker EN in te schakelen. De TC geeft advies: school bepaalt wat ze met het advies doet.
- Het startpunt voor de inzet van een medewerker EN is altijd de vraag die een school heeft rond de begeleiding van een individuele leerling. Wanneer de school een medewerker EN wil inzetten voor een systeemvraag is dat soms ook mogelijk. Dit kan pas na overleg met de coördinator van het EN. In de meeste gevallen zal dit voor de school kosten met zich meebrengen.

6.1.1 Afspraken verslaglegging inzet medewerkers Expertisenetwerk

Bij gesprekken met medewerker EN, intern begeleider en leerkracht wordt het verslag gemaakt door de intern begeleider of leerkracht. Daarin is altijd de taakverdeling in meegenomen, wanneer er geëvalueerd wordt en hoe. Tevens worden er afspraken gemaakt over wie het contact verzorgt met ouders. De medewerker EN maakt van een observatie altijd een (beknopte) samenvatting. De leerkracht is verantwoordelijk voor het uploaden hiervan in ParnasSys.

6.2. Samenwerking met het Centrum Jeugd en Gezin

De intern begeleider van de school en de contactpersoon (de jeugdverpleegkundige van de GGD) van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) vormen samen het ondersteuningsteam (voorheen zorgteams) van de school. Dit ondersteuningsteam komt circa vier keer in het jaar bijeen. Tijdens dit overleg worden leerlingen besproken over wie zorgen zijn over de ontwikkeling en bij wie er mogelijk sprake is van problematiek die (ook) samenhangt met de thuissituatie. Wanneer er ondersteuning nodig is voor de thuissituatie zorgt de contactpersoon van het CJG voor een snelle toeleiding naar hulp. Ouders geven vooraf toestemming voor de bespreking van hun kind in het ondersteuningsteam en vaak worden ze bij de bespreking uitgenodigd. Bij vragen of bijzonderheden kan er tussendoor ook altijd contact opgenomen worden.

Contactpersonen:

*Milly Kattenberg
m.kattenberg@ggdflevoland.nl
0320-276217 / 06-33044546*

6.3. Samenwerking met Jeugdhulp op School

Wanneer er zorgen zijn rond het gedrag en/of het welbevinden van een leerling en de school de indruk heeft dat de ouders ondersteund willen worden bij opvoedingsvragen, kan de school met toestemming van de ouders de hulp inroepen van Jeugdhulp op School (JoS). De JoS-medewerker start vervolgens een traject op maat waarin ruimte is voor: huisbezoeken, gesprekje met het kind en afstemmingsgesprekken met de school. Over de inzet van JoS zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Leerling wordt door de intern begeleider aangemeld bij JoS via jeugdhulpschool@triadeflevoland.nl, middels het JoS-aanmeldingsformulier.
- De intern begeleider krijgt per mail een ontvangstbevestiging en wordt er daarbij op geattendeerd dat ieder JoS-traject door de school gemeld dient te worden aan de

jeugdverpleegkundige. Zo mogelijk wordt eveneens een indicatie gegeven van de datum waarop gestart kan worden met het traject.

- JoS neemt contact op met intern begeleider om een eerste afspraak te maken.
- Het eerste gesprek is samen met ouders en intern begeleider, tenzij er redenen voor zijn dit anders te doen.
- Het aanmeldformulier wordt door de JoS-medewerker aangevuld met tijdens het eerste gesprek afgesproken doelen en zal na akkoord van ouders en school in een definitieve versie verzonden worden naar ouders en intern begeleider.
- De school is verantwoordelijk voor de dossiervorming. De JoS-medewerker legt geen dossier aan. De werkaantekeningen van de JoS-medewerker worden vernietigd na afsluiting van het traject.
- De JoS-medewerkers zijn alleen beschikbaar voor de scholen in Gemeente Noordoostpolder.

Contactpersonen:

*Marleen Stengs & Annemieke Knol
jeugdhulpopschool@triade-flevoland.nl
Marleen: 06-51115772 - Annemieke: 06-12415434*

6.4. Samenwerking t.b.v. toeleiding driejarigen naar het onderwijs

Het samenwerkingsverband heeft de ambitie om alle leerlingen die als vierjarige instromen in het onderwijs vanaf het begin van hun schoolloopbaan de ondersteuning te bieden die nodig is. Daarom is het belangrijk dat iedere leerling op een passende plek geplaatst wordt. Hiervoor kunnen drie verschillende routes bewandeld worden.

6.4.1. Route 1: leerlingen die voldoende hebben aan het reguliere onderwijsaanbod

Leerlingen die naar verwachting voldoende hebben aan het reguliere aanbod van de basisschool worden volgens de standaardprocedure aangemeld bij de basisschool. De school ontvangt het overdrachtsdocument van de peuterspeelgroep of kinderopvang. De school neemt een inhoudelijke intake af bij de ouders, hierbij hebben ouders informatieplicht.

6.4.2. Route 2: leerlingen met naar verwachting beperkte extra onderwijsbehoeften

Leerlingen die naar verwachting in beperkte mate aanvullende ondersteuning nodig hebben binnen het basisonderwijs worden eveneens rechtstreeks aangemeld bij de basisschool. De aanmelding vindt vroegtijdig plaats. Wenselijk is om dit zes maanden voordat de peuter vier jaar wordt te doen. In geval het een kind betreft dat de peuterspeelzaal of kinderopvang bezoekt zal de intern begeleider van de peuterspeelzaal of kinderopvang, bij voorkeur samen met ouders, relevante informatie mondeling en schriftelijk overdragen aan de school. In de regel zullen binnen de school onderbouwleerkracht(en), intern begeleider en/of directeur een inschatting maken van de ondersteuning die nodig is. Desgewenst kan de school de hulp inroepen van de specialist Voor- en Vroegscholen vanuit het Expertisenetwerk.

De school beslist over toelating. Een school kan overgaan tot toelating wanneer ze inschat dat ze de vierjarige de ondersteuning kan bieden die ze nodig heeft. In een enkel geval zal de school concluderen dat zij de vierjarige geen passend onderwijs kan bieden. Dan is de eerstvolgende stap: (in samenspraak met de ouders) onderzoeken of een andere basisschool deze mogelijkheid wel heeft. De specialist Voor- en Vroegscholen kan de school hierbij ondersteunen. Wanneer de uitkomst van deze verkenning is, dat ook een andere basisschool geen passende ondersteuning kan bieden, dan meldt de school het kind aan bij de Toewijzingscommissie.

Het samenwerkingsverband hanteert als beleid dat alle leerlingen die als vierjarige instromen in het speciaal (basis)onderwijs gezamenlijk bekostigd worden. Dit beleid mag geen barrière betekenen bij

toelatingsbeslissingen van de basisscholen. Daarom worden hiervoor de volgende afspraken gehanteerd:

- Alle leerlingen die voor de vijfde verjaardag een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) krijgen worden gezamenlijk bekostigd. Alle leerlingen die een TLV krijgen voordat ze een jaar onderwijs gevolgd hebben worden gezamenlijk bekostigd.
- Wanneer de school twijfels heeft of de leerling op de lange termijn voldoende zal hebben aan het aanbod van een basisschool, wordt de leerling voor de vijfde verjaardag aangemeld bij de directeur van het samenwerkingsverband. Wanneer de leerling pas op een latere leeftijd gestart is met onderwijs, meldt de school de leerling (indien aan de orde) voordat hij/zij een jaar onderwijs volgt aan bij de directeur van het samenwerkingsverband.
- Directeur samenwerkingsverband en voorzitter TC bespreken samen de aanvraag. De beslissing kan zijn dat het aanbod van het basisonderwijs toereikend is of dat de plaatsing kansrijk is, maar er duidelijke aanwijzingen zijn dat voor de leerling het onderwijsaanbod van de basisschool op de lange duur niet voldoende zal zijn.
- Van de basisschool wordt verwacht dat ze in groep 1 de leerling zo goed mogelijk in beeld krijgt. Dit vraagt het nodige van leerkracht en intern begeleider.
- Alleen leerlingen met complexe extra onderwijsbehoeften komen in aanmerking voor een uitspraak 'kansrijk, maar met een groot risico op latere verwijzing'.

6.4.3. Route 3: leerlingen met naar verwachting complexe extra onderwijsbehoeften

De derde route is aan de orde wanneer de inschatting is dat er veel aanvullende ondersteuning nodig is binnen het onderwijs, binnen de basisschool of binnen een speciale (basis)school. We hebben het dan over kinderen die in de regel naar een voorziening als Kinderbehandelcentrum Noordoostpolder (Locomotief, Kikker of Boomhut) of de Therapeutische Peutergroep van de Vogellanden gaan. Hierover worden de volgende afspraken gehanteerd:

- Deze leerlingen worden vroegtijdig aangemeld bij de TC, uiterlijk vier maanden voordat ze vier jaar, maar liever eerder in de vorm van een vooraanmelding. Dit gebeurt met toestemming van ouders door de voorschoolse voorziening.
- Vervolgens worden de onderwijsbehoeften van de leerling in beeld gebracht door één of enkele specialisten vanuit het onderwijs. De voorzitter van de TC wijst deze specialisten aan. Grofweg onderscheiden we hierbij twee situaties:
  1. Het betreft een kind dat wat betreft ondersteuningsvraag past binnen de richtlijn Ernstig Meervoudige Beperkte leerlingen én er zijn vragen of het kind de beste ontwikkelingskansen heeft binnen een onderwijssetting of binnen een zorgsetting, of dat het kind is aangewezen op een combinatie van onderwijs en zorg. In een dergelijke situatie wordt door de voorzitter TC een specialist uit het speciaal onderwijs (Twijn of Zonnebloemschool) gevraagd om de onderwijs- en zorgbehoeften van het kind in beeld te brengen, in samenspraak met de ouder en met deskundigen uit de instelling die de leerling bezoekt.
  2. Het betreft een kind dat niet valt onder de omschrijving bij 1. In al deze gevallen wordt door de voorzitter TC aan een intern begeleider uit het regulier onderwijs en een specialist uit het speciaal (basis)onderwijs de opdracht gegeven om de onderwijsbehoeften zo goed mogelijk in beeld te brengen.
- De intern begeleider uit het regulier onderwijs kan de intern begeleider zijn van de basisschool waar de ouders hun kind het liefst geplaatst zien of een intern begeleider / specialist die voor deze taak door het schoolbestuur is aangewezen.
- Intern begeleider regulier onderwijs en specialist speciaal (basis)onderwijs brengen samen met de ouders en de voorschoolse instelling de onderwijsbehoeften van de leerling in beeld. Zij zijn verantwoordelijk voor het verzorgen van de feitelijke aanmelding bij de TC en vullen het aanmeldformulier. Wanneer de ib'er regulier onderwijs en de specialist speciaal (basis)onderwijs beiden plaatsing binnen een reguliere basisschool adviseren, kan in samenspraak met de ouders besloten worden de leerling niet te bespreken binnen de TC. In dat geval volstaat een melding aan de TC.
- De TC doet vervolgens een uitspraak en geeft een TLV sbo of so af. Of spreekt uit dat het aanbod van het basisonderwijs toereikend is voor de leerling.

6.5. Samenwerking t.b.v. overdracht naar het voortgezet onderwijs

6.5.1. Procedure aanmelding voortgezet onderwijs

Het is van belang dat leerlingen een doorgaande ontwikkeling doormaken. Voor iedere leerling wordt een individuele afweging gemaakt bij de niveaukeuze in het voortgezet onderwijs. Overleg tussen school en ouders ondersteunt die beslissing, hierin is een duidelijk advies van de school noodzakelijk. De aanmelding wordt uiteindelijk door ouders gedaan. De volgende procedure wordt doorlopen:

- Groep 7 (juni): voorlopig advies op basis van de resultaten uit het LVS en competentielijst overgang basisonderwijs naar voortgezet onderwijs (VO). Tevens benoemen of leerling in aanmerking komt voor Vroegtoets LWOO/PRO van Aandacht+. De voorlopige adviezen worden afgestemd met de intern begeleider.
- Groep 8 (september): informatie verzamelen over de informatieavonden van het VO en delen met ouders.
- Groep 8 (oktober): aanmelden leerlingen Vroegtoets LWOO/PRO van Aandacht+.
- Groep 8 (januari): in januari zijn de open dagen van de VO-scholen. Ouders krijgen hier december / januari informatiefolders van.
- Groep 8 (februari): definitief advies op basis van de resultaten uit het LVS en competentielijst overgang basisonderwijs naar VO. De definitieve adviezen worden afgestemd met de intern begeleider. Er volgen gesprekken met ouders en leerkracht. Naast het definitieve advies wordt ook de schoolkeuze besproken en het aanmeldformulier ingevuld. Tevens wordt er inzage gegeven in het leerlingdossier, ouders geven akkoord voor uitwisseling met het VO.
- Groep 8 (maart): ouders leveren het aanmeldformulier in bij de groepsleerkracht. Leerkracht vult dit aan en brengt de OSO-formulieren voor half maart bij de VO-scholen. In Parnassys wordt door de intern begeleider een overdrachtdossier aangemaakt en klaargezet (OSO). In het overdrachtdossier worden o.a. de resultaten van methode-onafhankelijke toetsen en handelingsplannen aangevinkt.
- Groep 8 (april): in april wordt de Centrale Eindtoets afgenomen.
- Groep 8 (mei): facultatieve gesprekken over uitslag Eindtoets. Bij een lagere score dan verwacht: geen aanpassing aan het niveau. Bij een hogere score dan verwacht: niveau mag aangepast worden naar boven. School heeft de plicht om het resultaat te heroverwegen, dit betekent niet automatisch dat het advies wordt aangepast. De uitslag van de Eindtoets wordt uitgewisseld met de VO-scholen.
- Groep 8 (mei/juni): warme overdracht door leerkracht en nieuwe mentor. Tevens zullen er kennismakingsmomenten voor ouders en leerlingen zijn op de VO-scholen.
- Brugklas: VO-scholen geven terugkoppeling van resultaten van leerlingen op papier of in een warme overdracht (VO-scholen nemen hier initiatief in).

6.5.2. Vroegtoets LWOO/PRO van Aandacht+

Voor leerlingen die in aanmerking komen voor Vroegtoets LWOO/PRO wordt gekeken naar de relatieve leerachterstand (RLA). Indien de RLA 0.25 of groter is op twee didactische gebieden kan de leerling, na akkoord van ouders, aangemeld worden. De achterstand op didactisch gebied betreft in ieder geval begrijpend lezen en/of rekenen. De volgende criteria wordt gehanteerd om te bepalen of een leerling in aanmerking komt voor PRO of LWOO:

- PRO
  - IQ 60 - 80
  - RLA >0,5
- LWOO
  - IQ 75 - 90
  - RLA 0,25 - 0,5

Een leerling komt ook in aanmerking als hij/zij:

- IQ 91 - 120
- RLA 0,25 tot 0,5
- Sociaal-emotionele problematiek heeft, zoals: faalangst, prestatie-motivatie of 'emotionele instabiliteit'.

6.6. Samenwerking met Schakelvoorziening

Leerplichtige kinderen die geen Nederlands spreken, kunnen gebruik maken van de Schakelvoorziening te Emmeloord. Het is gebleken dat leerlingen die eerst starten in een taalklas een succesvollere start binnen het reguliere onderwijs kunnen maken. Voor de Schakelvoorziening zijn de volgende afspraken gemaakt:

- De directeur van de basisschool waar de ouders/verzorgers zich met hun kind melden, wijst deze ouders/verzorgers op de Schakelvoorziening voor leerlingen van groep 2 t/m 8. De directeur geeft de (contact)gegevens van ouders door aan de coördinator zorg (cozo), Jorien Jansen (j.jansen@aves.nl).
- Indien leerlingen rechtstreeks worden aangemeld bij de Schakelvoorziening, wordt tijdig contact opgenomen met de ontvangende basisschool wanneer terugplaatsing aan de orde is.
- De cozo-er neemt contact op met de ouders voor een kennismakingsgesprek en de intake.
- Op de Schakelvoorziening wordt het kind ingeschreven op AZS De Wissel. Een kopie van de inschrijving wordt opgestuurd naar het stichtingskantoor van Aves en naar de cozo-er van AZS De Wissel.
- De cozo-er bepaalt in overleg met leerkrachten/intern begeleider van de Schakelvoorziening wanneer de leerling start en in welke groep de leerling geplaatst wordt.
- Twee keer per schooljaar vindt er een gesprek plaats tussen leerkracht en ouders/verzorgers. De leerling blijft in principe 2 jaar op De Schakelvoorziening.
- Aan het eind van de schakelperiode stellen de leerkrachten een onderwijskundig rapport op met een plaatsingsadvies. De intern begeleider zoekt contact met de ontvangende school en de ouders om een inschrijfmoment vast te leggen. In principe is dit de basisschool waar de ouders het kind hebben aangemeld voor de start bij de Schakelvoorziening.
- De basisschool stelt in overleg met de NT2 coördinator Aves, Marije Feddes (m.feddes@aves.nl), een OPP/vervolgprogramma (instroom in reguliere methodes en didactiek) op.
- De leerkrachten/intern begeleider van de Schakelvoorziening zorgen voor een warme overdracht richting de ontvangende school en voor een pakket schoolwerk waar de leerling op de reguliere school twee weken mee vooruit kan.
- Na 10 weken neemt de NT2 coördinator telefonisch contact op met de vervolgschool ter ondersteuning. Na 20 weken brengt de NT2 coördinator een bezoek aan de vervolgschool ter ondersteuning en het afnemen van de TAK toets.

Contactpersonen:

*Jorien Jansen (coördinator zorg)
j.jansen@aves.nl*

*Marije Feddes (NT2-coördinator)
m.feddes@aves.nl*

*Marieke van der Ven (intern begeleider Schakelvoorziening)
m.vanderven@aves.nl*

*Loe Andriol (intern begeleider AZS De Wissel)
l.andriol@aves.nl*